

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

(назва випускової кафедри)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

на тему:

«Міський культурний центр у місті Києві»

Кирмач Роксолана Русланівна

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2026 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

(назва випускової кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

дизайну архітектурного середовища

д. арх., проф. _____ В.О. Тімохін

“....” червня 2026 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

Міський культурний центр у місті Києві

(назва)

Виконала **Кирмач Роксолана Русланівна**

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

191 – Архітектура та містобудування

(Спеціальність)

«Архітектура та містобудування»

(Освітня програма)

Група АРХ-22-5

Керівник: _____ **Зінов'єва О.С.**

(прізвище, ініціали)

кандидат архітектури, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Ідентичність підтверджую

Київ 2026 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: Архітектурний

Випускова кафедра: Дизайну архітектурного середовища

Освітній ступінь: Бакалавр

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Освітня програма: Архітектура та містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

Кащенко О.В.

„___” _____ 2026 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

Кирмач Роксолана Русланівна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи

Міський культурний центр у місті Києві

затверджена наказом ректора КНУБА № 548/52-15/10/26 від «06» травня 2026 року

2. Керівники

Зінов'єва Олена Сергіївна, кандидат архітектури, доцент

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання здобувачем роботи до захисту 23.06.2026 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

1. Завдання на проектування;
2. Аналіз вітчизняного та світового досвіду;
3. Містобудівне обґрунтування;
4. Архітектурно-планувальне рішення;
5. Дизайн інтер'єру;
6. Конструктивне рішення;
7. Інженерне обладнання;
8. Охорона праці та навколишнього середовища;

Список використаних джерел;

Додатки

5. Графічний матеріал за розділами:

Р. 1. Ситуаційний план, топооснова ділянки

Р. 2. Ілюстрації аналогів

Р. 3. Ситуаційний план М 1:2000, генеральний план М 1:500, перспективне зображення ділянки з об'єктом проєктування в містобудівному контексті з висоти пташиного польоту

Р. 4. Плани поверхів М 1:200, фасади М 1:200, повздовжній та поперечний розрізи М 1:200, перспективне зображення будівлі з точки зору людини

Р. 5. Плани підлоги і стелі М 1:100, розгортки стін М 1:100, , перспективне зображення інтер'єру характерного приміщення з точки зору людини

Р. 6. Конструктивний розріз по зовнішній стіні М 1:25

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	24.02.2026
Розділ 2.	06.03.2026
Розділ 3.	03.04.2026
Розділ 4.	08.05.2026
Розділ 5.	29.05.2026
Розділи 6-8.	02.06.2026
Остаточне оформлення роботи	08.06.2026
Направлення роботи для перевірки на плагіат	11.06.2026
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	18.06.2026
Направлення роботи на рецензування	19.06.2026
Передача матеріалів роботи на кафедру	20.06.2026
Захист роботи	23.06.2026

7. Дата видачі завдання 17.02.2026 р.

Зав. кафедри

Керівник

Здобувач

_____	<u>В.О. Тімохін</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	<u>О.С. Зінов'єва</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	<u>Р.Р. Кирмач</u>
(підпис)	(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (SUMMARY) до кваліфікаційної випускної роботи здобувача:		Кирмач Роксолана Русланівна Kurmach Roksolana (ПІБ здобувача українською та англійською)	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема (українською та англійською)	Міський культурний центр у місті Києві City cultural center in Kyiv		
Освітній ступінь	Бакалавр		
Факультет	Архітектурний		
Випускова кафедра	Дизайну архітектурного середовища		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
Освітня програма	Архітектура та містобудування		
Керівники	Доц. Зінов'єва Олена Сергіївна		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, с.	розділів	креслень формату А1
	76	8	8
Розділ 1. Завдання на проєктування	Визначено ціль проєкту – створення цільового міського культурного центру у місті Києві, основна ціль якого автентичність та відновлення творчого осередку в Пущі-Водиці.		
Розділ 2. Аналіз вітчизняного та світового досвіду	Розглянуто та проаналізовано світові та вітчизняні аналоги. Було оцінено поточний стан розвитку даної теми в Україні, проаналізовано локальні та світові рішення.		
Розділ 3 Містобудівне обґрунтування	Виконано аналіз містобудівного контексту ділянки в курортно-лісовій зоні Пущі-Водиці, обґрунтовано видовжену форму будівлі відповідно існуючого рельєфу та берегової лінії водойми з урахуванням інсоляційних умов та максимального збереження існуючих насаджень.		
Розділ 4. Архітектурно-планувальне рішення	Розроблено просторову організацію будівлі на основі 5 функціональних блоків з гнучким плануванням. Впроваджено концепцію композиційної простоти, традиційних ремісничих форм та ефекту «крафтової» архітектури за рахунок використання автентичних форм та матеріалів.		
Розділ 5. Дизайн інтер'єру	Спроектовано інтер'єрне рішення рекреаційно-виставкової зони блоку резиденцій у вигляді атріуму з верхнім зенітним ліхтарем. Застосовано концепцію монохромності природних відтінків з інтеграцією виставкових подіумів та зон відпочинку.		
Розділ 6. Конструктивне рішення	Обґрунтовано конструктивну систему будівлі – залізобетонний каркас. Передбачено декілька деформаційних швів враховуючи складну планову форму та велику протяжність будівлі. Також розроблено принципові рішення інших елементів будівлі.		
Розділ 7. Інженерне обладнання	Впроваджено комплексні інтер'єрні рішення для життєзабезпечення центру, що включають системи газопостачання, енергоефективного опалення, припливно-витяжної вентиляції, мережі водопроводу та каналізації з очисними спорудами.		
Розділ 8. Охорона праці та навколишнього середовища	Сформовано комплекс заходів із техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки під час роботи з глиняними приладами, а також забезпечено інклюзивність. Запроваджено екологічні рішення для збереження природного ареалу.		

<i>Висновки по роботі:</i>	В результаті проектування розроблено архітектурно-планувальну та інженерну концепцію сучасного міського культурного центру. Проект реалізує сучасну багатофункціональну структуру, де автентичне ремесло та резиденції поєднуються з передовими технологіями.
Ключові слова: громадська будівля, культурний центр, архітектура, гончарство, автентика Keywords: public building, cultural center, architecture, pottery, authentic	

Здобувач: _____
 (підпис)

/Р.Р. Кирмач/
 (прізвище та ініціали)

Керівник: _____
 (підпис)

/О.С. Зінов'єва /
 (прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 2026

ЗМІСТ

1. Завдання на проєктування	8
2. Аналіз вітчизняного та світового досвіду	12
3. Містобудівне обґрунтування	36
3.1. Історична довідка по території забудови	36
3.2. Містобудівна ситуація	39
3.3. Опис генерального плану	40
3.3.1. Функціональне зонування території	40
3.3.2. Рух пішоходів і транспорту	42
3.3.3. Техніко-економічні показники генерального плану.....	43
4. Архітектурно-планувальне рішення	45
5. Дизайн інтер'єру.....	48
6. Конструктивне рішення	50
7. Інженерне обладнання	54
7.1. Теплогазопостачання і вентиляція	54
7.2. Водопостачання, водовідведення і опалення	55
8. Охорона праці та навколишнього середовища	57
Список використаних джерел	59
Додатки:	67
• Усі креслення проєкту	67
• Довідка про перевірку роботи на плагіат	76

1. ЗАВДАННЯ НА ПРОЄКТУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
Дизайну архітектурного
середовища
зав. каф., д. арх., професор
Тімохін В. О. _____

Студент Кирмач Роксолана Русланівна

Група АРХ22-5

Керівник доцент к. арх. Зінов'єва О.С.

Тема дипломної роботи Міський культурний центр у місті Києві

1. Вихідні матеріали (назвати ДБНи, проєктні та інші матеріали, що мають бути використані під час роботи над проєктом)
2. Ситуаційний план (рис.1.1)
3. Топооснова ділянки (рис.1.2)
4. Склад та площі приміщень функціональних груп:

№ п/п	Найменування приміщень	Площа, м. кв.	Кількість
Спільний простір			
1.	Тамбур	13,7	1
2.	Рецепція	28	1
3.	Виставковий простір	784,6	1
4.	Гардероб	55,6	1
	Всього	881,9	
Майстерні			
5.	Тамбур	18,6	1
6.	Рецепція	40,4	1
7.	Вестибюль	69,7	1
8.	Аудиторія	89,7	1
9.	Велика спільна майстерня	192,2	1
10.	Експериментальна майстерня	96,4	1
11.	Санвузли	38,9	1
12.	Склад сировини	118,5	1
13.	Евакуаційний вихід	28,3	1
14.	Пічний блок	184,1	1
15.	Приміщення для сушіння	102,1	1
16.	Тамбур	6,2	1
17.	Коридор	213,9	1
18.	Навчальна майстерня	109,5	2

	Всього	1418	
Публічний блок			
19.	Кафе-коворкінг зона	883,5	1
20.	Санвузли	38,5	1
21.	Лекційна зала	195,7	1
22.	Сувенірна крамниця	102	1
23.	Тамбур	15	1
24.	Кухня	134,2	1
25.	Тамбур	27,2	1
	Всього	1396,1	
Освітній блок			
26.	Коворкінг - рекреація	726,8	1
27.	Аудиторія	100,8	1
28.	Аудиторія	89,7	1
29.	Комора	26	1
30.	Санвузли	38,9	1
	Всього	982,2	
Резиденція			
31.	Тамбур	15,2	1
32.	Рецепція	35,9	1
33.	Індивідуальна майстерня	60,3	1
34.	Індивідуальна майстерня	53,6	3
35.	Гостьовий санвузол	2,1	1
36.	Тамбур	24,7	1
37.	Рекреація з виставкою	416,8	1
38.	Житлові кімнати	24,1	10
39.	Міні-кухня	82,4	1
40.	Тераса	35-49	6
41.	Тамбур	5,7	1
42.	Індивідуальна майстерня	36,8	4
	Всього	1444,1	
Адміністрація			
43.	Кабінет директора	28,9	1
44.	Серверна	28,3	1
45.	Відділ комунікації	38,1	1
46.	Бухгалтерія	18,6	1
47.	Переговорна	38,1	1
48.	Архів	55,8	1
49.	Кабінет адміністратора	27,7	1
	Всього	235,5	
Підвал			
50.	Паркінг	1417,1	1
51.	ЗСЦЗ 1	254,9	1

52.	Господарське приміщення	91	1
53.	ЗСЦЗ 2	1389,2	1
54.	Технічне приміщення	37,4	4
55.	Господарське приміщення	53,1	1
	Всього	3354,9	
	Загальна площа приміщень	10011,5	

5. Склад проєктних матеріалів:

- Креслення та масштаби їх розробки:
 - ситуаційний план М 1:4000;
 - генеральний план М 1:500;
 - плани поверхів М 1:200, М1:400;
 - фасади М 1:200, М 1:400;
 - повздовжній та поперечний розрізи М 1:200;
 - перспективне зображення будівлі;
 - конструктивний розріз по зовнішній стіні М 1:25;
 - інтер'єр характерного приміщення:
 - розгортки стін М 1:100;
 - план підлоги з розстановкою обладнання М 1:100;
 - план стелі з розстановкою світильників М 1:100;
 - перспектива;
- Презентація дипломного проєкту;
- Відео-презентація (фільм-обліт ділянки з будівлею);
- Пояснювальна записка.

Здобувач

(підпис)

Р.Р.Кирмач

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

О.С. Зінов'єва

(прізвище та ініціали)



Рис. 1.1. Ситуаційний план[29]

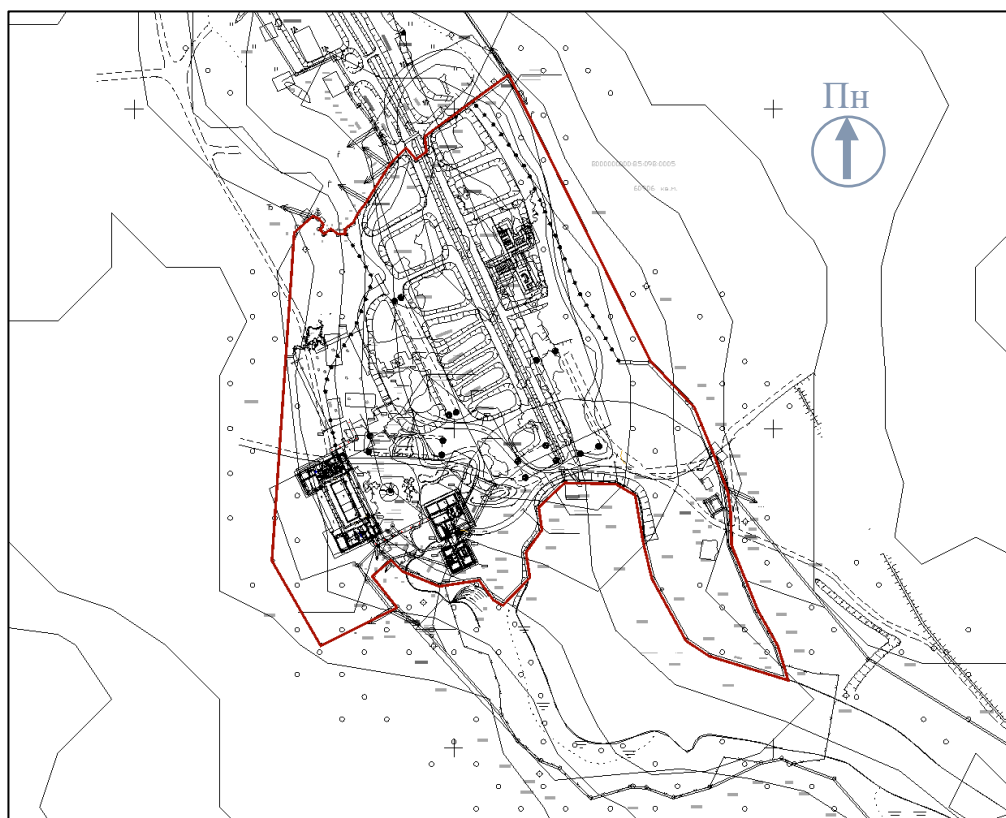


Рис. 1.2. Топооснова ділянки

2. АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА СВІТОВОГО ДОСВІДУ

Громадські споруди відіграють надзвичайно важливу роль у розвитку міст. Саме продумані архітектурні рішення цих споруд допомагають створити живий, культурний та сучасний простір, який лише покращить рівень життя для мешканців. У сучасних реаліях для України наразі найбільш актуальним є створення місця де може відродитися автентичне ремесло, наприклад гончарство.

Гончарство в Україні має глибокі історичні корені, однак у сучасному контексті воно потребує нових форматів існування – освітніх, дослідницьких і творчих платформ, які дозволять поєднати традиційні техніки з сучасними підходами до мистецтва та дизайну. Відсутність спеціалізованих культурно-освітніх центрів такого типу обмежує можливості професійного розвитку митців, проведення майстер-класів, виставок та фестивалів.

Актуальність проєкту полягає в необхідності створення сучасного культурного простору, який поєднує збереження традиційного ремесла з інноваційним підходом до освіти та мистецької діяльності. Реалізація культурного центру гончарства сприятиме розвитку творчих ініціатив, популяризації української культурної спадщини та формуванню нового типу просвітницького середовища в природному контексті. Проєктування культурного центру гончарства у природному лісовому середовищі потребує комплексного підходу до формування архітектурної концепції, функціональної структури та просторової організації. Оскільки об'єкт поєднує освітні, виробничі та публічні функції, важливим етапом роботи є дослідження сучасних вітчизняних та зарубіжних аналогів будівель подібного типу.

2.1 Поглиблений аналіз прикладів громадських просторів

Будинок кіно

Місцезнаходження: Київ, Україна

Архітектори: Balbek Bureau

Площа: 5815 м² (були оновлені лише громадські простори та зали)

Рік: 2024 (проект ревіталізації та реновації)

Проект є переосмисленням знакової споруди радянського модернізму, перетворює її на багатофункціональний культурний хаб, адаптований до сучасних запитів на якісне дозвілля та психологічне розвантаження. Особливість концепції в стратегії «оживлення» простору через впровадження нових сценаріїв використання: створення лаунж-зон для неформального спілкування, трансформація бібліотеки у формат затишної книгарні-кав'ярні та облаштування експлуатованої покрівлі для літніх заходів. Об'єкт є вдалим прикладом того, як за допомогою виняткової роботи з інтер'єром, акустичним зонуванням та інтеграцією озеленення на терасах можна сформувати середовище для відпочинку від міського шуму всередині щільної забудови, зберігаючи при цьому автентичну архітектурну ідентичність. (рис. 2.1) [39]

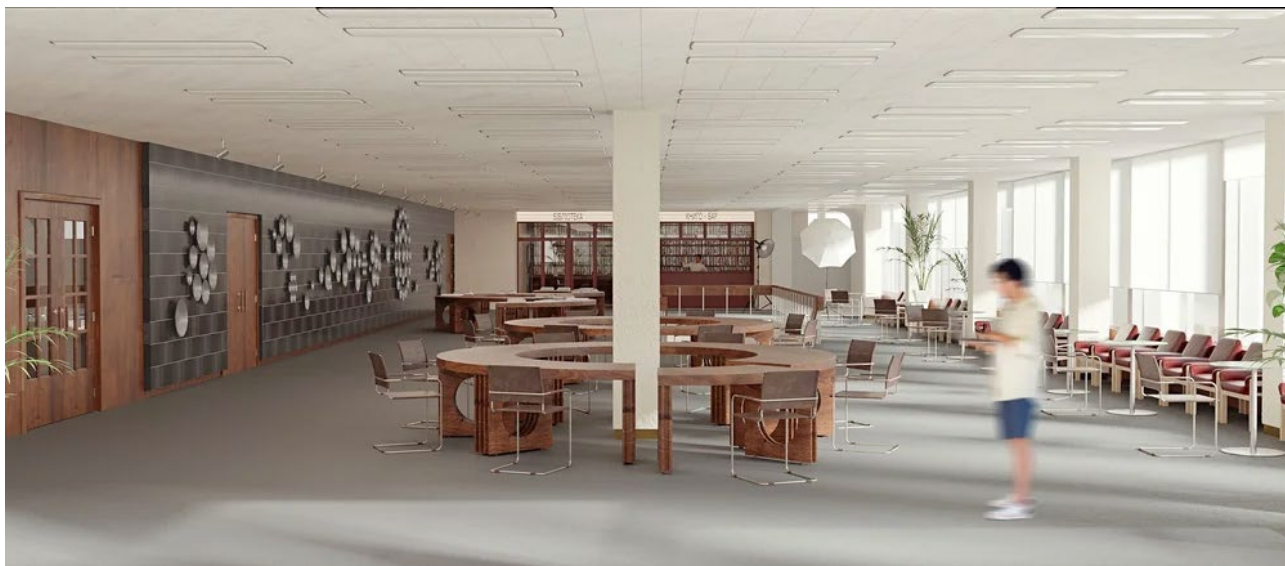


Рис. 2.1 Реконструкція інтер'єру «Будинку кіно» [57]

RE: Ukraine Community Hubs

Місцезнаходження: Ворзель, Україна

Архітектори: Balbek Bureau в межах ініціативи RE: Ukraine

Площа: забудови 1140 м² (ділянки 7800 м²)

Рік: 2024

Проект є концептуальною моделлю центру соціальної взаємодії та відновлення, що поєднує адміністративні послуги, центр психологічної та фізичної реабілітації, а також житловий блок для тимчасового проживання. Архітектурне рішення базується на принципах інклюзивності та людиноцентричності, де особливу увагу приділено створенню безпечного та спокійного середовища через ландшафтне планування та впровадження ігрового майданчика з підземним укриттям. Об'єкт є вдалим прикладом архітектури, що сприяє ментальному розвантаженню завдяки якісному функціональному зонуванню, великій кількості відкритого простору та комплексному підході до реабілітації в умовах приміської зони. (рис. 2.2, рис. 2.3) [35]



Рис. 2.2 Внутрішній простір «RE:Ukraine Community Hubs» [53]



Рис. 2.3 Зовнішній простір «RE:Ukraine Community Hubs» [52]

Jam Factory Art Center

Місцезнаходження: Львів, Україна

Архітектори: Balbek Bureau

Площа: 1458 м² (ділянки 3410 м²)

Рік: 2023

Завдяки проєкту ревіталізації колишня «Фабрика повидла» перетворилася з занедбаного промислового об'єкту на багатофункціональний центр сучасного мистецтва, що включає виставкові зали, театр, музичну сцену та освітні простори. Головною особливістю є концепція «місце для всіх», реалізована через створення інклюзивного та емоційно комфортного середовища, де відвідувачі можуть розслабитися та імпровізувати. Об'єкт є вдалим прикладом архітектури, що сприяє відпочинку завдяки камерним лаунж-зонам, панорамним терасам з видом на місто та інтеграцією історичних елементів, що створюють атмосферу відпочинку та спокою. (рис. 2.4) [27]



Рис. 2.4 «Jam Factory Art Center» [46]

Театр на Подолі

Місцезнаходження: Київ, Україна

Архітектори: Drozdov&Partners

Площа: 2686 м²

Рік: реконструкція та завершення будівництва – 2017

Проект реконструкції недобудованої споруди 90-х років кардинально змінив архітектурну типологію театру, перетворивши його з закритого «палацу» на відкрите «місце для всіх». Об'ємно-просторова композиція базується на розділенні технічної частини, облицьованої темним фальцевим металом, що візуально розчинятиметься в зелені пагорба, та вхідній групі, виконаній з вживаної цегли для збереження силуету історичної вулиці. Особливістю об'єкта є створення візуально прозорого зв'язку між вулицею та фойє через великий вхідний портал, що робить будівлю частиною міського рекреаційного простору. Об'єкт є вдалим прикладом архітектури, яка через роботу з матеріалами, світлом та інтеграцію в природний ландшафт створює атмосферу спокою та відкритості для відвідувачів. (рис. 2.5) [67]



Рис. 2.5 «Театр на Подолі» [61]

Zhvanetsky Cultural Center

Місцезнаходження: Одеса, Україна

Архітектори: Drozdov&Partners

Площа: 3000 м²

Рік: концепт, 2021

Проект культурного центру, вбудованого в одеський схил, побудований на принципі мінімального втручання в ландшафт і повторює форму схилу - зигзагоподібною стежкою. Структура будівлі забезпечує максимальну функціональну гнучкість: ядром є бібліотека, що поєднує в собі декілька основних функцій центру: міська активність, освіта та культура. Особливістю проєкту є терасування об'ємів, що дозволяє стерти межу між архітектурою та парковим простором, а також забезпечити приміщення природним світлом і панорамними видами на море. Ця концепція є чудовим прикладом того, як через інтеграцію об'ємної форми в рельєф, утворення відкритих терас та використання рекреаційного потенціалу схилів можна сформувати простір для спокійного дозвілля, відстороненого від міського шуму. (рис. 2.6) [38]



Рис. 2.6 «Zhvanetsky Cultural Centre» [56]

ЄрміловЦентр

Місцезнаходження: Харків, Україна

Архітектори: Ігор Остапенко, Інна Педан, Андрій Хвостянов

Площа: приблизно 1000 м²

Рік: 2012

Цей центр сучасного мистецтва розташований у цокольному поверсі головного корпусу Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, що є частиною ансамблю площі Свободи. Архітектурне рішення базується на естетиці бруталізму та конструктивізму: використання відкритих бетонних поверхонь, металевих конструкцій та відкритого інженерного обладнання створює нейтральний експозиційний простір. Особливістю об'єкта є його «підземний» характер, що забезпечує природну акустичну ізоляцію від жвавої площі та створює специфічну камерну атмосферу. Центр є вдалим прикладом адаптації технічних приміщень під потужний культурний осередок, де лаконічність матеріалів та глибина залягання простору сприяють зосередженості на мистецтві та відпочинку від динамічного темпу міста. (рис. 2.7) [41]

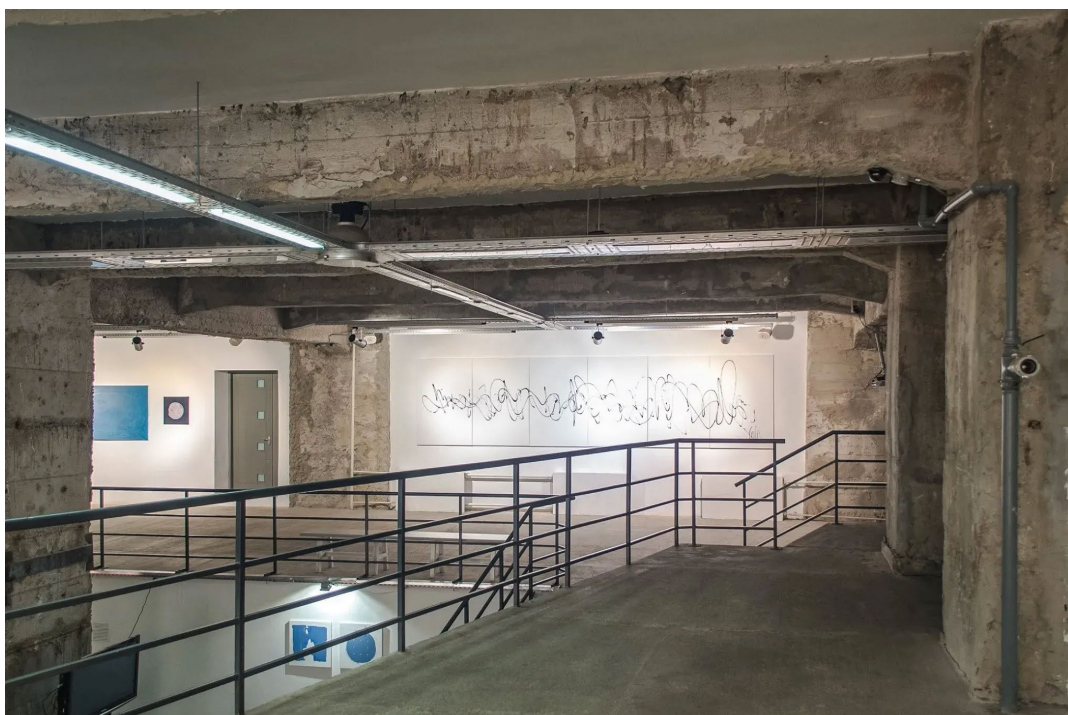


Рис. 2.7 «Єрмілов центр» [59]

Культурний центр «kahovkaDream»

Місцезнаходження: Каховка, Україна

Архітектори: Ганна Крейдун, Марія Крейдун

Площа: 2800 м²

Рік: концепція, 2020

Концепція проєкту передбачає створення сучасного мультифункціонального простору на березі Дніпра, що має стати новим центром тяжіння та соціальної взаємодії для мешканців міста. Архітектурне рішення базується на використанні панорамного скління та відкритих терас, що візуально поєднують інтер'єр із річковим ландшафтом, створюючи відчуття безмежності та спокою. Особливістю об'єкта є поєднання зон для активного культурного дозвілля (виставкові зали, лекторії) із затишними рекреаційними локаціями, що орієнтовані на споглядання природи. Проєкт є цінним прикладом того, як за допомогою грамотного використання прибережного потенціалу та відкритого планування можна сформувати середовище, яке сприяє психологічному розвантаженню та відпочинку від урбанізованого середовища. (рис. 2.8) [64]

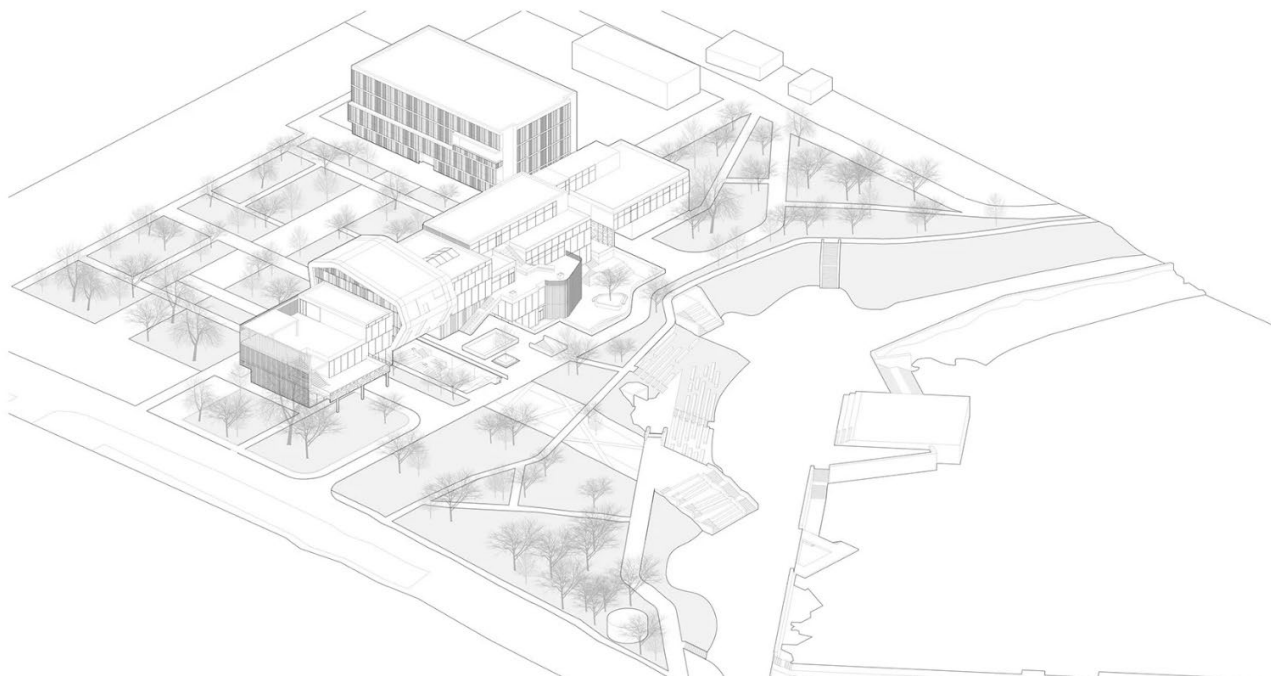


Рис. 2.8 Культурний центр «kahovkaDream» [60]

Центр Шептицького

Місцезнаходження: Львів, Україна

Архітектори: Behnisch Architekten, Chaplinsky & Associates

Площа: 6027 м²

Рік: 2017

Проект є сучасним інтелектуальним центром, де архітектурна мова базується на поєднанні структурного бетону та виразного застакнення. В інтер'єрі активно використано натуральне дерево для оздоблення атріумів та зон відпочинку, що створює акустичний комфорт і відчуття теплоти в масивній споруді. Об'єкт є цінним прикладом того, як за допомогою відкритого планування та «прозорості» архітектури можна створити простір для спокійного навчання та інтелектуальної релаксації в міському середовищі. (рис. 2.9) [69]



Рис. 2.9 «Центр Шептицького» [63]

Гостьовий будинок «Relogged»

Місцезнаходження: Київська обл., Україна

Архітектори: Balbek Bureau

Площа: 150 м²

Рік: 2023

Це проєкт переосмислення зрубу, де традиційна дерев'яна конструкція була інтегрована в сучасний контекст за допомогою контрастних бетонних та металевих елементів. Архітектори відмовилися від «рустикального» стилю на користь лаконічних ліній, зберігши при цьому тактильність дерева. Об'єкт є цінним прикладом створення камерного простору для відпочинку, де поєднання природної структури стін та сучасного мінімалізму створює атмосферу «цифрового детоксу». (рис. 2.10) [40]



Рис. 2.10 Гостьовий будинок «Relogged» інтер'єрне рішення [58]

Центр арт-терапії

Місцезнаходження: Львів, Україна

Архітектори: Maria Tselik, Andrii Bidakov, Alice Alexandrova (Urban Coalition for Ukrain – Ro3kvit)

Площа: близько 700 м²

Рік: концепція, 2024

Проект розроблений як відповідь на потребу в спеціалізованих просторах для психологічної реабілітації та базується на принципах «терапевтичного середовища», де сама будівля стає інструментом лікування. Архітектурна концепція передбачає використання екологічних дерев'яно-солом'яних панелей та глиняної штукатурки, що забезпечує унікальний «дихаючий» мікроклімат і природну звукоізоляцію. Особливістю планування є поділ на два об'єми (для групової та індивідуальної терапії) з використанням технічних приміщень як акустичних буферів між зонами очікування та занять. Об'єкт є цінним прикладом архітектури, яка через тактильність матеріалів, зенітне освітлення та максимальне збереження існуючих дерев на ділянці створює безпечний простір для емоційного розвантаження та відновлення ментального здоров'я. (рис. 2.11) [68]



Рис. 2.11 «Центр арт-терапії» [62]

Centre Culturel Jean-Marie Tjibaou

Місцезнаходження: Нумеа, Нова Каледонія

Архітектори: Renzo Piano

Площа: 7650 м² (загальна територія 8 га)

Рік: 1998

Проект є видатним прикладом екологічної архітектури, що гармонійно поєднує сучасні технології з традиціями корінного народу канаків. Комплекс складається з десяти павільйонів різної висоти (від 20 до 28 метрів), що формою нагадують традиційні каледонські хатини та розташовані вздовж пішохідного маршруту на мальовничому півострові Тіна. Особливістю об'єкта є використання пасивної системи вентиляції: подвійні фасади з деревини іроко та регульовані жалюзі використовують енергію океанського бризу для природного охолодження приміщень. Об'єкт є цінним прикладом архітектури, де інтеграція в природний ландшафт, використання натуральних матеріалів та звук вітру в дерев'яних ребрах конструкцій створюють унікальне терапевтичне середовище, ідеальне для відпочинку та занурення в культуру. (рис. 2.12) [24]



Рис. 2.12 «Centre Culturel Jean-Marie Tjibaou» [43]

Aanischaaukamikw Cree Cultural Institute

Місцезнаходження: Квебек, Канада

Архітектори: Douglas Cardinal, Rubin&Rotman Architects

Площа: 1462 м² (загальна площа приміщень близько 2800 м²)

Рік: 2011

Проект є центральною культурною інституцією народу Крі, що об'єднує музей, бібліотеку, архів та простір для громадських зібрань. Архітектурна концепція натхненна формою традиційного довгого будинку «shaptuan» і базується на використанні масивних клеєних балок із місцевої ялини, що створюють теплий та екологічний інтер'єр. Особливістю будівлі є її відкрите планування та акцент на тактильних матеріалах (дерево, камінь), що символізують глибокий зв'язок народу з лісом. Об'єкт є цінним прикладом архітектури «тиші» та занурення, де природне світло через zenітні ліхтарі та органічні форми сприяють спокійному вивченню спадщини та відпочинку від зовнішнього світу в автентичній атмосфері. (рис. 2.13) [23]



Рис. 2.13 «Aanischaaukamikw Cree Cultural Institute» [42]

Porcelain Factory Plugin Revival

Місцезнаходження: Цзіндечжень, Китай

Архітектори: дизайн-студія Лю Кечена, Народне архітектурне бюро

Площа: приблизно 1000 м²

Рік: 2022

Проект є видатним прикладом ревіталізації промислової архітектури під культурні проблеми. Головна ідея об'єкта полягає у концепції «Plugin»: замість повної реконструкції старої фабрики, архітектори вставили всередину існуючого цеху легкі модульні бокси. Це дозволило зберегти автентичну цегляну кладку та дух «столиці порцеляни», водночас забезпечивши сучасний рівень комфорту та енергоефективності всередині нових приміщень. Об'єкт є цінним прикладом бо він демонструє ідеальну експозиційну логіку: процес виготовлення кераміки стає частиною виставки завдяки прозорим стінам модулів. Відвідувачі можуть спостерігати за роботою майстрів, не порушуючи технологічного циклу. (рис. 2.14) [33]



Рис. 2.14 «Porcelain Factory Plugin Revival» [51]

Vennesla library and culture house

Місцезнаходження: Веннесла, Норвегія

Архітектори: Helen&Hard

Площа: 1938 м²

Рік: 2011

Проект є виразним прикладом сучасної дерев'яної архітектури, де головним концептуальним елементом є 27 масивних дерев'яних ребер, що формують одночасно конструктив будівлі, інтер'єр та меблі. Ці ребра, виготовлені з клеєної деревини, плавно переходять у стелажі для книг та вбудовані кабінки для читання, створюючи органічний та безперервний простір. Особливістю об'єкта є формування затишних індивідуальних зон для читачів, що забезпечують відчуття приватності та захищеності всередині громадської будівлі. Об'єкт є чудовим прикладом того, як використання натуральної деревини, м'якого освітлення та обтічних форм дозволяє створити надзвичайно теплу, акустично комфортну атмосферу, що ідеально сприяє тривалому відпочинку та зануренню в себе. (рис. 2.15) [37]



Рис. 2.15 «Vennesla Library and Culture House» [55]

Kilden Performing Arts Centre

Місцезнаходження: Крістіансанн, Норвегія

Архітектори: ALA Architects

Площа: приблизно 16000 м²

Рік: 2011

Проект є монументальною спорудою, що об'єднує під одним дахом театр та концертний зал, розташований на межі міста та моря. Ключовою особливістю архітектури є хвилеподібна стіна-стеля з місцевого дуба, яка «випливає» з інтер'єру назовні, створюючи величезний критий консольний простір над набережною. Ця органічна дерев'яна поверхня не лише виконує акустичну функцію, а й слугує візуальним та тактильним бар'єром, що відокремлює сувору індустріальну гавань від затишного, наповненого мистецтвом внутрішнього середовища. Об'єкт є цінним прикладом архітектури, яка завдяки роботі з формою та натуральними матеріалами створює відчуття спокою та масштабу, пропонуючи відвідувачам місце для споглядання моря та психологічного відпочинку. (рис. 2.16) [28]



Рис. 2.16 «Kilden Performing Arts Centre» [47]

National Museum of the American Indian

Місцезнаходження: Вашингтон, США

Архітектори: GBQC, Douglas Cardinal, Native American design collaborative

Площа: приблизно 23000 м²

Рік: 2004

Будівля музею вирізняється своєю органічною формою, натхненною природними скельними утвореннями, та облицьована золотавим каспським вапняком. Головною особливістю проєкту є розвинена система водних об'єктів та ландшафтного дизайну, що включає штучні болота, водоспади та фонтани, які використовують зібрану дощову воду. Об'єкт є цінним прикладом того, як за допомогою звуків води, відсутності гострих кутів та інтеграції дикої природи в міське середовище можна створити «живий» простір для медитації та відпочинку від урбаністичного шуму, занурюючи відвідувачів у атмосферу природної тиші. (рис. 2.17) [32]

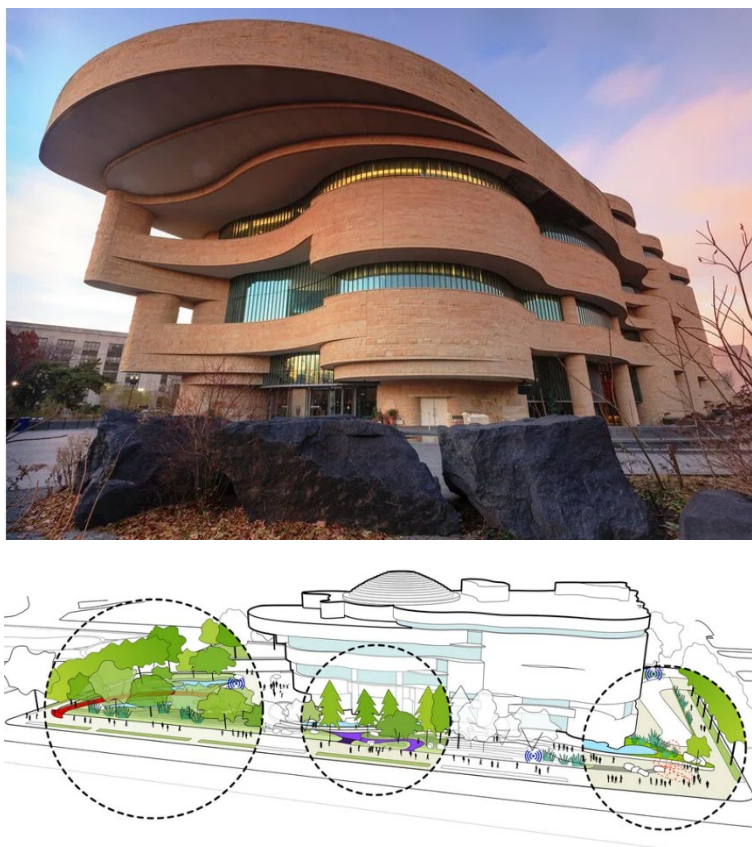


Рис. 2.17 «National Museum of the American Indian» [50]

LiYuan Library

Місцезнаходження: Пекін, Китай

Архітектори: Li Xiaodong Atelier

Площа: 175 м²

Рік: 2011

Проект є витонченим прикладом архітектурного розчинення в ландшафті, розташований на околиці селища біля підніжжя гір. Головною особливістю будівлі є її фасад, повністю заповнений гілками фруктових дерев, що зібрані в навколишніх лісах; вони м'яко фільтрують сонячне світло, створюючи всередині ідеальну акустику та атмосферу лісової тіні. Інтер'єр виконаний як єдиний ступінчастий простір з натуральної деревини, де полиці для книг слугують одночасно місцями для сидіння та відпочинку. Об'єкт є цінним прикладом «архітектури відлюдництва», де завдяки використанню місцевих матеріалів та ізоляції від міського середовища створюється ідеальне місце для тиші, читання та повної психологічної релаксації. (рис. 2.18) [30]

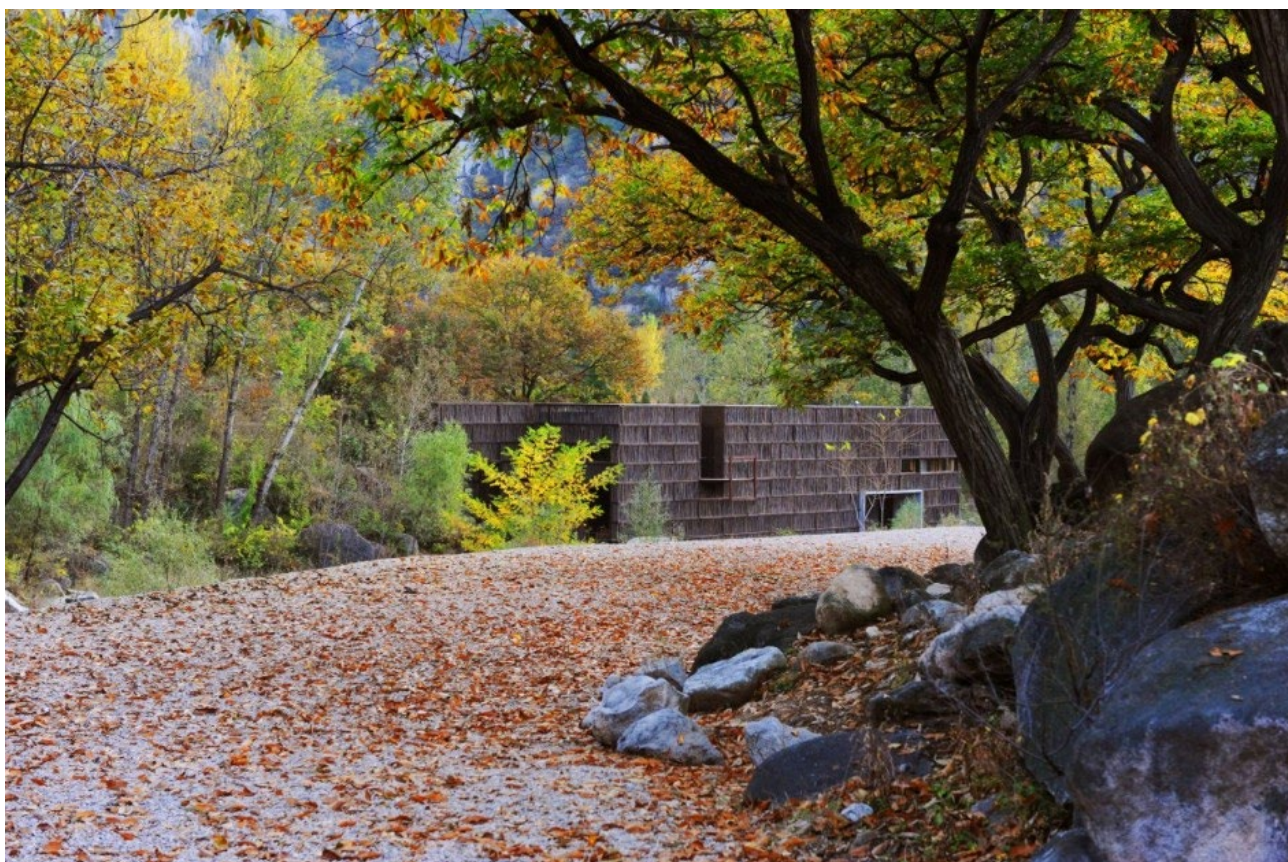


Рис. 2.18 «LiYuan Library» [48]

Harbin opera house

Місцезнаходження: Харбін, Китай

Архітектори: MAD Architects

Площа: 79000 м²

Рік: 2015

Проект інтегрований у ландшафт водно-болотних угідь річки Сунгарі та спроектований як органічне продовження навколишньої природи. Футуристична будівля з плавними, плинними формами нагадує снігові замети або обточені водою камені, що ідеально резонує з холодним кліматом регіону. Головною особливістю інтер'єру є використання масиву маньчжурського ясеня, що створює «тепле» та акустично досконале середовище, контрастуючи з білосніжним інтер'єром. Об'єкт є цінним прикладом архітектури, де нерозривний зв'язок між внутрішнім простором та ландшафтом (через систему оглядових терас на даху та велике скління) дозволяє відвідувачам відчувати спокій природного оточення навіть у масштабах великої культурної інституції. (рис. 2.19) [26]



Рис. 2.19 «Harbin Opera House» [45]

Louisiana Museum of Modern Art

Місцезнаходження: Хумлебек, Данія

Архітектори: Jorgen Bo, Vilhelm Wohlert

Площа: приблизно 11500 м²

Рік: 1958, з низкою розширень у 1960-1970-х

Музей вважається еталоном модерністської архітектури, що повністю інтегрована в прибережний ландшафт протоки Ересунн. Основна ідея проєкту полягає у створенні «смислового ландшафту», де будівлі з'єднані скляними коридорами, що чергуються з відкритими парковими зонами та скульптурними садами. Особливістю музею є горизонтальне розпланування, яке дозволяє відвідувачам постійно відчувати зв'язок із природою, морем та тишею навколишнього лісу. Об'єкт є цінним прикладом архітектури, що базується на принципах «Memoryscapes», де баланс між мистецтвом, архітектурним мінімалізмом та природним оточенням створює унікальний простір для медитативного відпочинку та емоційної реабілітації від міського шуму. (рис. 2.20) [31]



Рис. 2.20 «Louisiana Museum of Modern Art» [49]

GC Prostho ruseum research centre

Місцезнаходження: Касугаї, Японія

Архітектори: Kengo Kuma

Площа: 650 м²

Рік: 2010

Проект натхненний традиційною японською системою з'єднань «Cidori», що перегукується з принципами Ренцо Піано в Нумеа (використання повторюваних дерев'яних елементів). Будівля являє собою тривимірну ґратчасту структуру з дерева, яка тримає бетонне ядро. Об'єкт є цінним прикладом створення візуально складного, але психологічно спокійного середовища, де гра світла й тіні крізь дерев'яну структуру імітує перебування в лісі. (рис. 2.21) [25]



Рис. 2.21 «GC Prostho Museum Research Center» [44]

Steno diabetes center

Місцезнаходження: Копенгаген, Данія

Архітектори: Vilhelm Lauritzen Architects, Mikkelsen Architects, STED

Площа: 18200 м²

Рік: 2021

Проект переосмислює типову лікарняну архітектуру, перетворюючи її на людиноцентрований простір, інтегрований у природу. Головною особливістю будівлі є використання натуральних матеріалів, що створює атмосферу затишку та спокою. Об'єкт спроектований навколо шести внутрішніх садів, які пронизують будівлю, забезпечуючи пацієнтам безперервний візуальний та фізичний зв'язок із зеленню. Цей проект є цінним прикладом «цілющої архітектури», де продумане ландшафтне планування та використання природних матеріалів допомагають знизити стрес відвідувачів, створюючи умови для психологічного комфорту та відпочинку від міського середовища. (рис. 2.22) [36]



Рис. 2.22 «Steno Diabetes Center» [54]

Висновки про сучасні тенденції проєктування цього різновиду об'єктів

За результатами комплексного аналізу національного та міжнародного досвіду, доцільно виокремити фундаментальні закономірності у сфері архітектурного проєктування об'єктів громадського та культурно-освітнього призначення.

Передусім, спостерігається виражена трансформація від монументальних парадигм до антропометричного підходу. Сучасні архітектурні рішення фундаментально ґрунтуються на засадах безперешкодного доступу та універсальної інклюзії, де просторове середовище стає відкритим та інтуїтивно зрозумілим для всіх категорій відвідувачів. Це охоплює не лише фізичну доступність, а й формування психологічно комфортного середовища шляхом оптимального світлового оформлення, акустичного проєктування та застосування сенсорно приємних оздоблювальних матеріалів.

Значущою тенденцією виступає глибока інтеграція архітектурних об'єктів у природне та урбаністичне середовище. Сучасні споруди спрямовані на нівелювання бар'єрів між інтер'єром та екстер'єром завдяки використанню великоформатного скління, терасування та інтеграції внутрішніх зелених зон. Такий підхід не тільки підвищує естетичну привабливість об'єкта, але й сприяє психоемоційній реабілітації користувачів, втілюючи принципи «оздоровчої архітектури». Водночас, акцент робиться на екологічній сталості, що виявляється у застосуванні поновлюваних ресурсів (зокрема, деревини, глини, природного каменю) та інтеграції енергоощадних технологій.

Подальшим актуальним аспектом є ревіталізація та адаптивне повторне використання історичного архітектурного фонду. Замість демонтажу застарілих індустріальних чи громадських будівель, архітектурні практики передбачають їх концептуальне переосмислення, наповнюючи новим функціональним призначенням та змістом. Це сприяє збереженню культурної автентичності та історичної тяглості шляхом гармонійного поєднання автентичних структурних елементів із новітніми технологіями та лаконічним естетичним оформленням.

Подібні об'єкти нерідко трансформуються в нові осередки соціального тяжіння для урбаністичних спільнот.

На додаток, сучасні об'єкти проєктуються як багатофункціональні комплекси з адаптивним планувальним рішенням. У межах єдиної споруди гармонійно поєднуються експозиційні площі, креативні майстерні, освітні простори та рекреаційні зони. Застосування трансформованих перегородок та багатофункціональних меблевих елементів забезпечує швидку адаптацію приміщень для різноманітних сценаріїв використання — від лекційних занять та інтерактивних семінарів до камерних концертних виступів. Така стратегія робить архітектурний об'єкт життєздатним і актуальним в умовах динамічних запитів сучасного соціуму.

3. МІСТОБУДІВНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

3.1. ІСТОРИЧНА ДОВІДКА ПРО ТЕРИТОРІЮ ЗАБУДОВИ

Об'єкт проектування розміщений в ареалі урочища Пуща-Водиця, в північно-західному секторі міста Києва, в безпосередній близькості до лісопаркового масиву «Пуща-Водиця». Історичний аналіз свідчить про інтеграцію даної території до складу приміських лісів Києва, що зумовило збереження автентичних рис природного ландшафту з домінуванням хвойних та мішаних лісових формацій. (рис. 3.2)

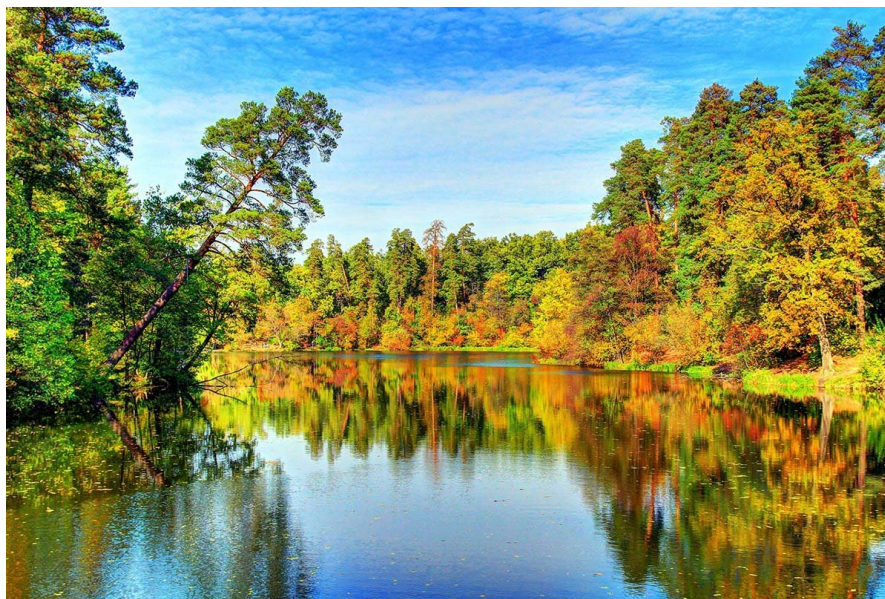


Рис. 3.1. Парк Пуща-Водиця [65]

Інтенсивна урбаністична трансформація даного ареалу ініціювалась наприкінці XIX століття, коли Пуща-Водиця набула статусу дачної та рекреаційної локації. Внаслідок зосередження сприятливих мікрокліматичних умов, наявності водних об'єктів та значних площ лісових насаджень, територія здобула курортний статус. Протягом XX століття тут функціонували санаторно-курортні комплекси, рекреаційні установи та дитячі оздоровчі заклади, що закріпило за даним регіоном функціональну специфіку рекреаційно-оздоровчого осередку.

Морфологія рельєфу ділянки характеризується хвилястістю, з вираженими амплітудами висотних коливань, що сприяє формуванню природних терас та ухилів. Для Пущі-Водиці типовим є поєднання підвищених піщаних ділянок із

депресійними зонами, прилеглими до гідрографічних об'єктів. Розподіл рельєфу продукує оптимальні умови для створення панорамних оглядів та терасованого архітектурного освоєння, водночас вимагаючи ретельного опрацювання питань інженерної доступності та системи водовідведення.

Домінантними ґрунтовими структурами на об'єкті дослідження є дерново-підзолисті та супіщані ґрунти, що є типологічними для лісових екосистем Полісся. На окремих депресійних ділянках відзначається потенційна наявність піщаних та супіщаних ґрунтів з підвищеним гідрогеологічним рівнем. Дані обставини вимагають обов'язкового врахування при проєктуванні фундаментних конструкцій та інженерних комунікацій. Проте, в цілому, ділянка є придатною для громадського освоєння за умови виконання комплексу інженерно-геологічних вишукувань.

Кліматичні характеристики регіону відповідають помірно континентальному типу, з характерним теплим літнім періодом та помірно холодною зимою. Середньорічні показники температури повітря у літній період коливаються в межах $+20...+25$ °C, тоді як у зимовий період — від -3 до -6 °C. Лісові екосистеми продукують оптимальний мікроклімат: зменшують вітрове навантаження, здійснюють аерацію атмосферного повітря та нівелюють температурні коливання. Цей комплекс умов є задовільним для дислокації освітньо-творчого центру, орієнтованого на довготривале перебування контингенту.

Незважаючи на природний генезис середовища, Пуща-Водиця демонструє задовільний рівень транспортної доступності. Територія поєднана з центральними районами міста автомобільними магістралями та розвиненою мережею муніципального транспорту. Середній хронометраж подорожі до центральної частини міста коливається в діапазоні 30–40 хвилин і корелює з інтенсивністю транспортного потоку. Присутність трамвайної та автобусної інфраструктури гарантує комфортабельну логістику для відвідувачів та персоналу центру. (рис. 3.2) [66].

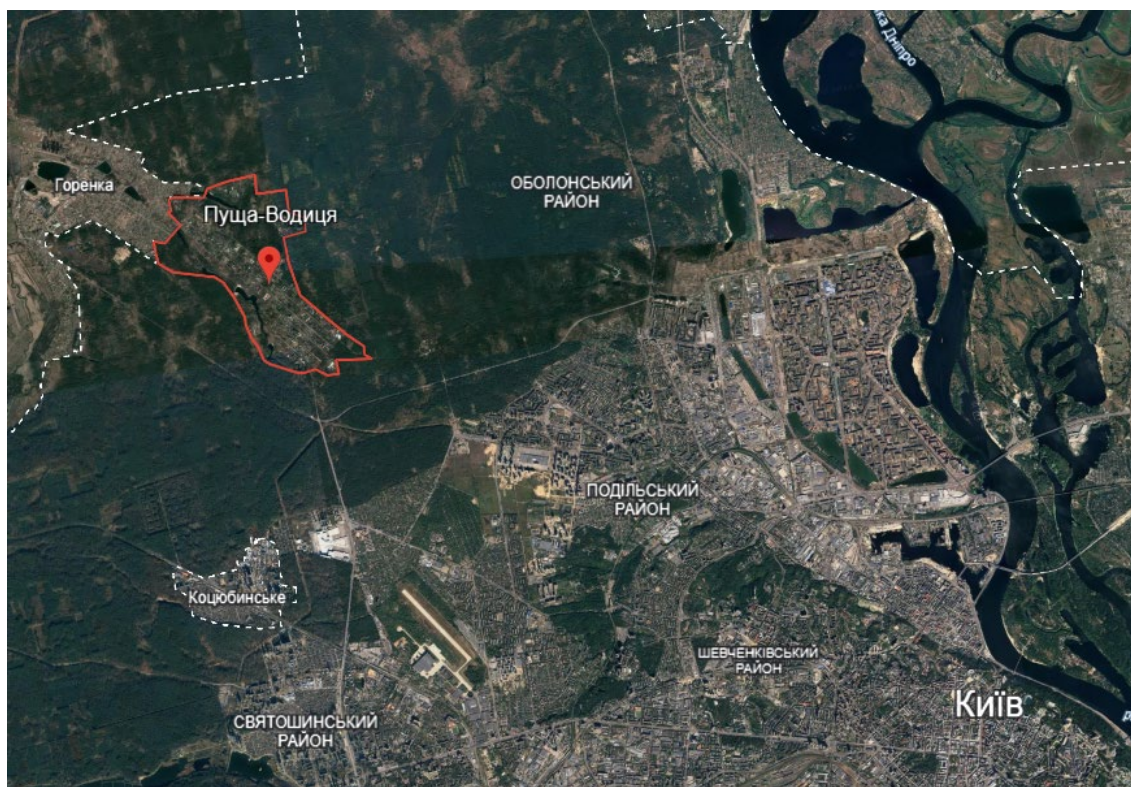


Рис. 3.2 Територія Пущі-Водиці

3.2. МІСТОБУДІВНА СИТУАЦІЯ

Урбаністичний контекст району Пущі-Водиці, зокрема на території між водними артеріями Кравчун та Котурка, демонструє виняткове поєднання природного середовища та історично сформованого рекреаційного призначення. Сполучення цієї місцевості з центральною частиною Києва забезпечується історичною трамвайною лінією, що функціонує з 1904 року, і є значущим чинником привабливості як для туристичної сфери, так і для логістичних потреб. Географічні кордони території окреслені Гостомельським шосе з півдня та Литовським проспектом зі сходу, що гарантує комфортний автомобільний зв'язок як з міської агломерації Києва, так і з прилеглих населених пунктів. Прирічкові зони характеризуються розгалуженою системою лісових шляхів і стежок, що слугує передумовою для подальшого формування пішохідних та велосипедних маршрутів навколо центрального культурного об'єкта.

Річка Котурка формує послідовність упорядкованих водних об'єктів (зокрема, Сапсаїв став та Гаращиха), довкола яких облаштовано офіційно визначені рекреаційні зони та пляжі. Близько 70% площі Пущі-Водиці займають соснові та дубові лісові масиви, що надає їй статусу кліматичного курорту та природного аеротерапевтичного комплексу.

Історично місцевість розвивалася як дачне поселення, що характеризувалося значними за площею ділянками (близько 2700 м²) та вишуканою дерев'яною архітектурою. У безпосередній близькості функціонують санаторно-курортні заклади, дитячі оздоровчі табори та резиденції для ветеранів. Протягом останніх років відзначається інтенсивна житлова забудова сучасними багатофункціональними комплексами, що сприяє зростанню потенційної кількості відвідувачів культурного центру.

Незважаючи на наявність освітніх закладів та зелених зон, історична культурна інфраструктура (зокрема, кінотеатри та літні театри) наразі перебуває у стані деградації. В історичному минулому Пуща-Водиця була осередком діяльності видатних діячів літератури, образотворчого мистецтва та архітектури, що є потужним імпульсом для відродження мистецьких традицій. [66]

3.3. ОПИС ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ

Генеральний план земельної ділянки розроблено з урахуванням містобудівного, ландшафтного та функціонального контексту території проєктування у місті Києві. Головною композиційною віссю проєкту є берегова лінія водойми (озера) та межа існуючого лісового масиву, що безпосередньо вплинуло на лінійну конфігурацію генерального плану та характер розташування всіх елементів благоустрою.

3.3.1 Функціональне зонування території

Територія проєктування за характером використання чітко поділена на автономні функціональні зони. Це дозволяє забезпечити комфортне співіснування різних груп відвідувачів та безперебійне використання технологічних процесів.

В межах ділянки виділено 5 основних зон:

1. *Вхідна зона:* розташована з боку головних під'їздів та міських комунікацій. Площадки перед входами поділяють потік відвідувачів до 3 різних функціональних блоків: культурний, навчально-виробничий та резидентний.
2. *Культурно-рекреаційна:* охоплює всю прибережну смугу вздовж будівлі. Проєктом передбачено влаштування променади, оглядових майданчиків над водою, лав для відпочинку та оглядова зона на даху. Сюди ж входять монументальні зовнішні сходи-амфітеатр, які перетворюють рельєф на простір для проведення вуличних виставок, перфомансів чи лекцій.
3. *Господарсько-технічна:* локалізована біля пічного блоку та складських приміщень. Вона відокремлена від інших вхідних груп будівлі так як розташована з іншого боку будівлі тому для звичайних відвідувачів доступ туди обмежений. Зона призначена для під'їзду спеціального транспорту, обслуговування інженерних мереж, збору твердих побутових відходів та розвантаження сировини. Також за рахунок зовнішніх сходів візуально прикрито зону вивантаження продуктів для кафе.

4. *Тимчасового проживання:* забезпечує приватність для митців, які проживають у блоці резиденцій. Кожна чарунка має вихід на камерні майданчики для відпочинку, що забезпечує огляд на лісовий масив.
5. *Паркувальна:* шляхом об'їзних доріг розміщено тимчасові паркувальні зони на 23 паркомісць, парковка для персоналу на 7 місць, та відокремлений від будівлі заїзд на підземну парковку.

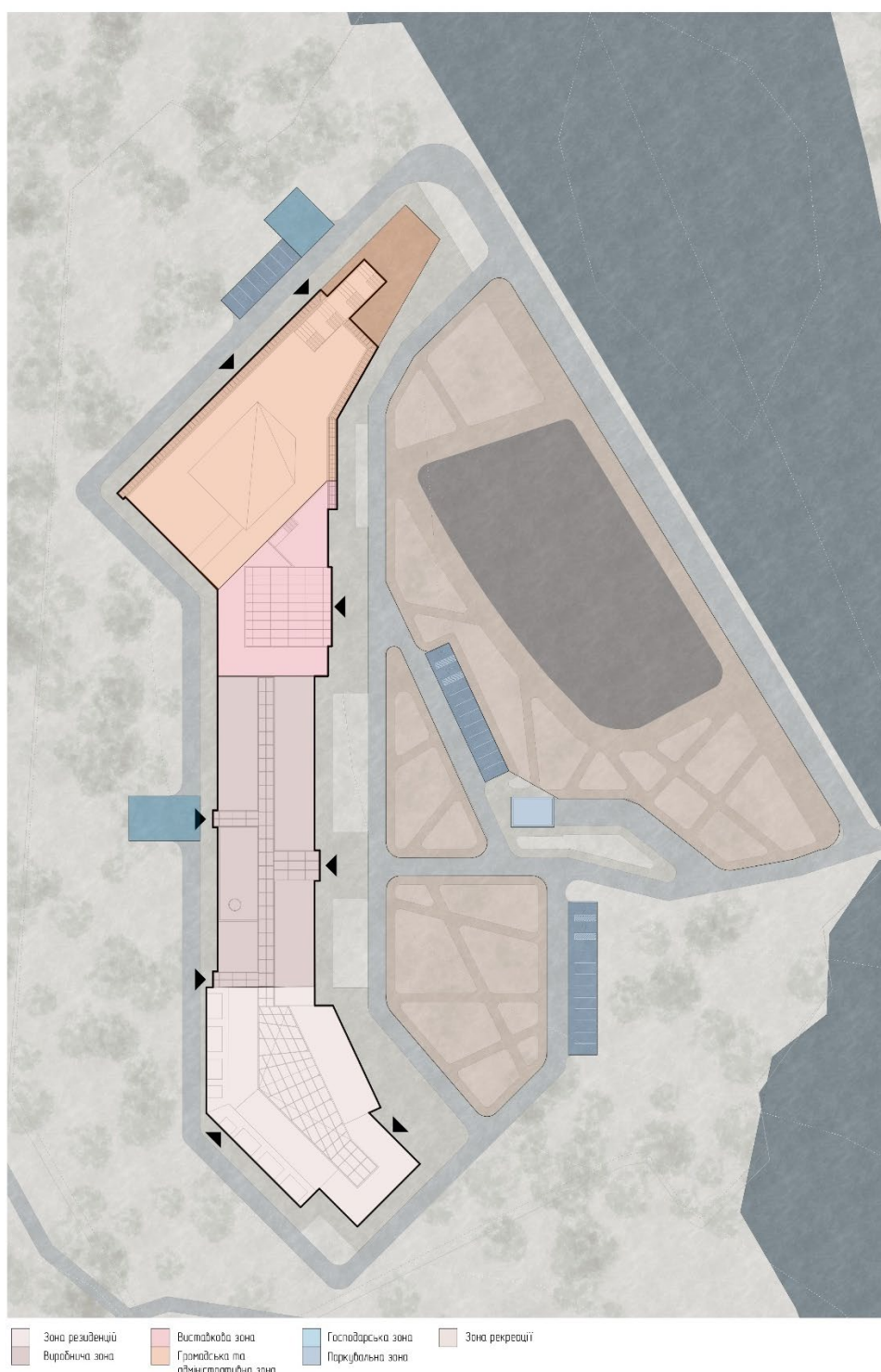


Рис. 3.2. Функціонально-зонувальна схема

3.3.2 Рух пішоходів та транспорту

Транспортно-пішохідна схема генерального плану вирішена на принципі повного розділення потоків, що гарантує високий рівень безпеки та комфорту для відвідувачів.

Рух пішоходів:

- Відвідувачі, прибуваючи на ділянку, розподіляються по вхідним та рекреаційним площам. Що дозволяє зменшити взаємодію людей та транспорту по всій території центру.
- Усі пішохідні доріжки, тротуари та входи на набережну запроєктовані з урахуванням вимог ДБН щодо інклюзивності. Покриття виконане з неслизьких матеріалів: шліфований бетон та газонної бруківки.

Рух транспорту:

- Основний під'їзд автотранспорту здійснюється односторонньою дорогою з влаштуванням карманів для роз'їзду. Дорога виконана з інтегрованого еко-покриття «Кам'яний килим» - це композитний матеріал що складається з наповнювача різної фракції: обкатаний кварцовий пісок, мармуровий або гранітний.
- Господарський та спеціалізований проїзди обладнані площадками для розвороту 10x10 м. Цей шлях призначений лише для вантажівок, що привозять сировину для керамічного цеху або забирають готові виставки, а також харчову продукцію для кухні кафе.
- Уздовж усього периметру будівлі передбачено пожежний проїзд шириною 4 м.

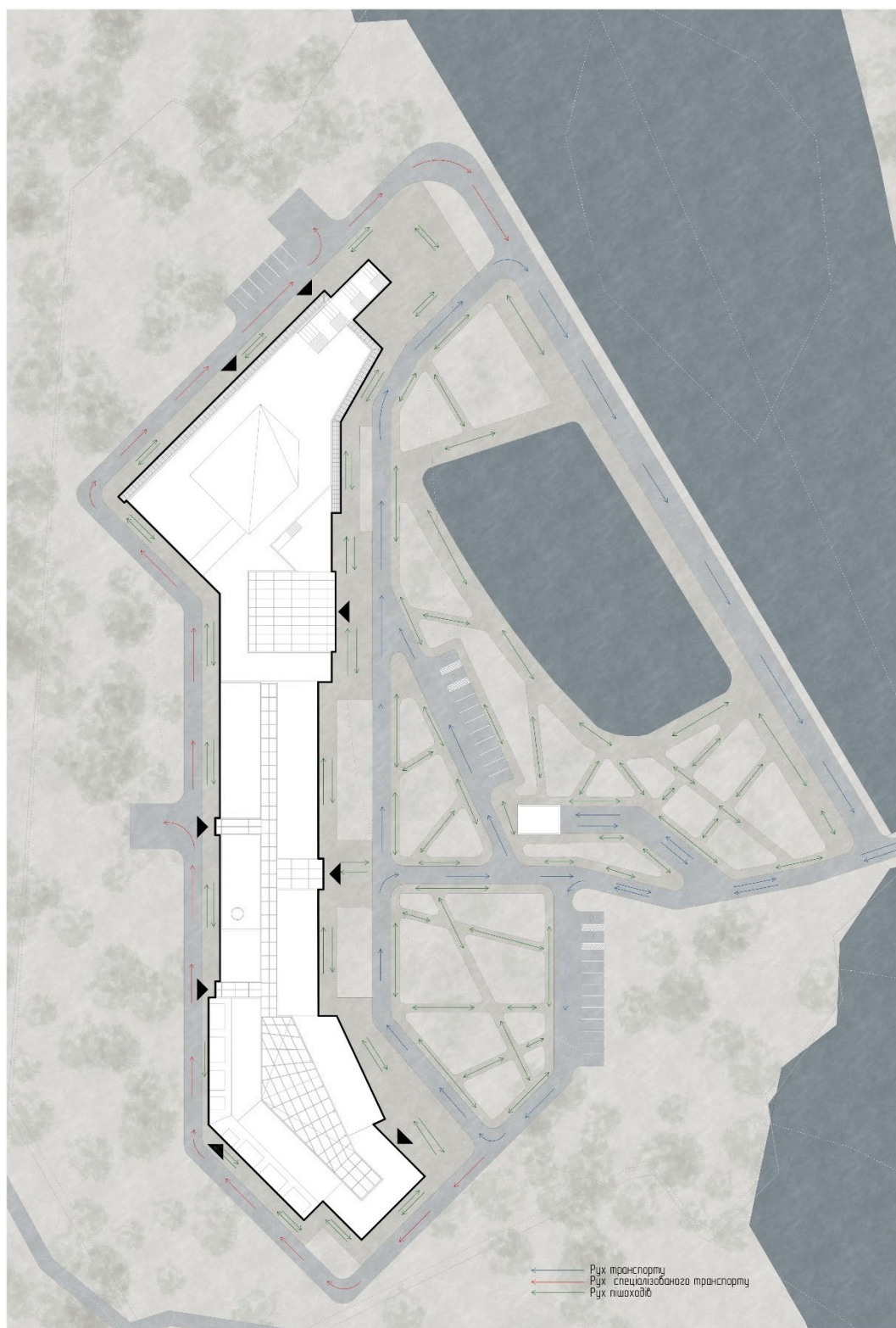


Рис. 3.3. Схема руху

3.3.3 Техніко-економічні показники генерального плану

Для демонстрації ефективності використання земельної ділянки та раціональності архітектурних рішень, нижче наведено розрахункові техніко-економічні показники проєкту.

№п/п	Найменування показника	Одиниця виміру	Значення показника
1	Площа земельної ділянки в межах проектування	га	6,093
2	Площа забудови	м ²	5515,9
3	Площа твердого покриття (мощення, проїзди, тротуари)	м ²	11626,3
4	Площа стоянок для автотранспорту	м ²	815
5	Площа озеленення	м ²	43787,8
6	Щільність забудови ділянки	%	9,1
7	Коефіцієнт використання території (мощення+забудова)	%	28,1
8	Коефіцієнт озеленення території	%	71,9

4. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ

Будівля міського культурного центру спроектована з видовженою конфігурацією, що гармонізує з природними обрисами ландшафту та контурами берегової лінії водойми. Таке планувальне рішення дозволяє ефективно розподілити потоки відвідувачів на 3 основні напрямки: до резиденції, до цеху та до культурної частини; що дає змогу забезпечити технологічну послідовність процесів.

Просторова організація будівлі чітко поділена на 5 функціональних блоків:

- Громадський блок – до нього входять кафе на 150 місць, лекційні та аудиторні приміщення, адміністративні зони, коворкінг-простір, а також простору терасу на покрівлі та амфітеатральні сходи, призначені для проведення публічних зібрань. Цей блок відзначається значним заскленням та верхнім природнім освітленням.
- Культурний блок – до нього входить дворівнева виставкова зала, спроможну до трансформації для проведення різноманітних заходів та експозицій. Ця зона передбачає похилий дах, що є ключовим елементом природного освітлення та оснащений вбудованими сонячними панелями.
- Виробничо-навчальний блок – до нього входять малі, велика та експериментальна майстерні, сушильне приміщення, склад та спеціалізований пічний блок, що візуально виділяється димарем, котрий слугує архітектурною домінантою в загальній композиції будівлі.
- Блок резиденцій – до нього входять індивідуальні творчі майстерні різної конфігурації, рекреаційна зона з експозиційним простором та приватні житлові чарунки. Головною особливістю цього блоку є великий верхній ліхтар що візуально поєднує цей блок з виробничим і забезпечує гарне природне освітлення.

- Підвальний блок – слугує як підземна парковка по обидві боки від якої ЗСЦЗ для публічного та резидентного блоку, також він містить допоміжні та технічні приміщення.

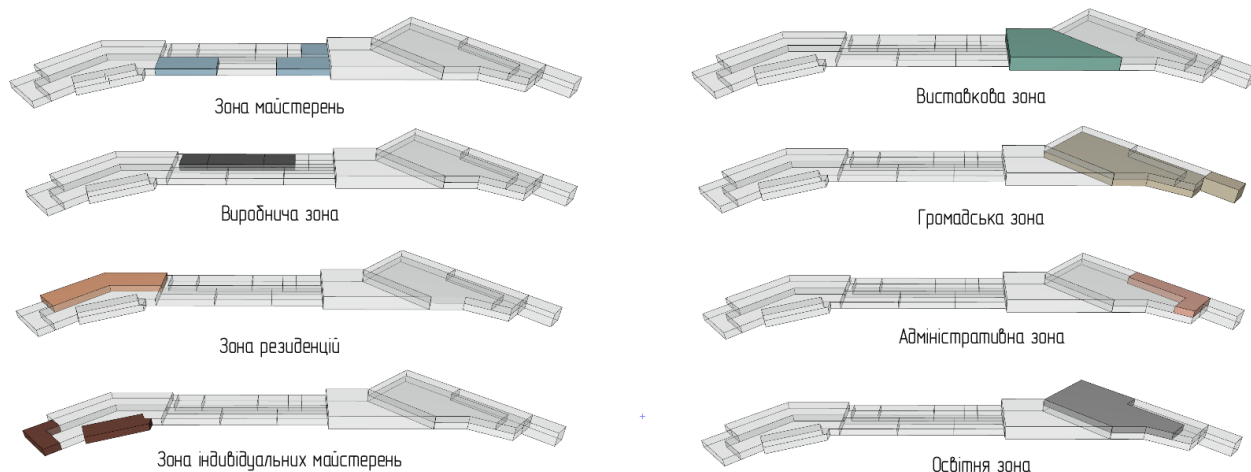


Рис.4.1 Схема функціонального зонування

Застосування вертикального елемента (димаря) та похилих дахів є архітектурною алюзією до традиційних гончарних майстерень, що сприяє інтуїтивному сприйняттю функціонального призначення будівлі. Крім того, поєднання темних фасадних матеріалів під дерево з ритмічним вертикальним членуванням створює ефект сучасної «крафтової» архітектури, яка органічно інтегрується в навколишній лісовий масив. Зовнішні сходи сприяють інтеграції споруди в рельєф місцевості, перетворюючи її на активний елемент публічного простору.

Планувальне рішення адаптовано до рельєфу ділянки поблизу водойми, що забезпечує оптимальний рівень інсоляції для навчальних зон та видові характеристики для виставкових просторів. Масштабне скління першого поверху створює ефект «прозорості», що заохочує відвідувачів до входу, та водночас забезпечує необхідне природне освітлення для керамічних робіт.

В основу архітектурної концепції покладено принципи композиційної лаконічності та структурної експлуатації, де функціональне призначення кожного об'ємного елемента відображене у його зовнішньому вигляді. На противагу надмірній формотворчості, проєкт перекликається з традиційними формами та образами.

Лаконічність фасадних площин та чистота лінійних елементів мінімізують когнітивне навантаження, натомість акцентуючи на естетиці природного оточення, дозволяючи архітектурному об'єкту працювати як делікатне контекстуальне обрамлення.

Ця концептуальна стриманість посилюється автентичною матеріальною палітрою, ключові компоненти якої – текстуровані панелі під темну деревину, що перекликається з корою дерев, конструкційне скло та монолітний бетон. Експлуатація відкритих бетонних поверхонь у несучих елементах підкреслює структурну надійність та довготривалу експлуатаційну спроможність об'єкта.

5.ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ

Внутрішній простір рекреаційно-виставкової зони, розташований у блоці індивідуальних майстерень та резиденцій, спроектовано як атріумний, інсольований простір. Цей підхід концептуально продовжує ідею крафтової архітектури та єднання з природою. Ключовим елементом формування простору є масштабний верхній ліхтар, що перекриває всю зону. Складна дерев'яна фермова система покриття залишається відкритою в інтер'єрі, створюючи виразний тіньовий рисунок на підлозі та стінах протягом світлового дня. Це забезпечує максимальний рівень розсіяного природного освітлення, оптимального для експонування мистецьких творів та комфортного перебування резидентів.

Матеріальна палітра інтер'єру є стриманою, сформованою на основі монохромної комбінації бетону, дерева та кераміки:

- Стіни та підлога виконані з гладкого шліфованого бетону світло-сірого відтінку, що забезпечує нейтральний експозиційний фон та сприяє візуальному розширенню об'єму.
- Система освітлення простору має дворівневу структуру: загальне заливаюче світло зенітного ліхтаря доповнюється каскадною композицією з підвісних керамічних світильників ручної роботи, які звисають з дерев'яних ферм різної довжини, надаючи простору камерного характеру та підкреслюючи його автентичність. Локальне освітлення забезпечують мінімалістичні настінні бра, що акцентують фактуру стін. Також використана точкова підсвітка дверей житлових кімнат та виставкових острівців.
- Озеленення інтегроване безпосередньо в інтер'єр у вигляді великих підлогових кашпо з спеціально підібраними рослинами що не потребують прямих сонячних променів.

Простір має чітку трискладову структуру, що візуально та функціонально організовує потоки відвідувачів та резидентів:

- По центру приміщення розташовано 4 острівки що чергуються: виставкова рівнева платформа виготовлена з бетону та зона релаксації з кріслами та

диванами, що оббиті тканиною кольору RAL 7044, а також столиками з дерева. На платформах представлені вироби різноманітних габаритів та тематик, що виготовлені безпосередньо майстрами у цій зоні.

- У правій частині зони розташована мінімалістична рецепційна стійка та входи до індивідуальних творчих майстерень. Рецепція має приховані шафи в рівень зі стіною, що виділяються лише дерев'яними панелями дверей. Майстерні відокремлені від загального простору цільноскляними прозорими дверними конструкціями у тонких темних рамах. Таке рішення забезпечує візуальну відкритість певної частини творчого процесу.
- Ліва частина простору призначена для житлових осередків. З метою забезпечення максимальної приватності для мешканців, застосоване рішення з прихованими дверними блоками, які інтегровані в єдину площину з бетонними стінами. Для покращення орієнтації у вечірній час та формування специфічної атмосфери кожен дверний проріз делікатно підсвічений по периметру м'якою світлодіодною стрічкою, що ефектно акцентує приховані входи та тлі бетонного оздоблення.
- Верхній ліхтар з внутрішньої сторони має оздоблення панелями під дерево, що візуально відділяє його нижньої частини приміщення.

6. КОНСТРУКТИВНЕ РІШЕННЯ

Конструктивна система будівлі вирішена у зв'язково-каркасній системі. Основним несучим каркасом є монолітний залізобетонний каркас, що складається з системи колон, головних і другорядних балок та монолітних плит перекриття товщиною 200 мм. Сітка колон розроблена з урахуванням конфігурації будівлі, що ламається в плані. Використання колон забезпечує вільне планування внутрішніх просторів, що критично необхідно для гнучкості виставкового простору, коворкінг зон та майстерень. Монолітні залізобетонні балки надійно зв'язують колони у просторову раму, сприймаючи вертикальні та горизонтальні навантаження. Для забезпечення загальної просторової незмінності, стійкості та непорушності каркасу в зонах сходових кліток та ліфтових шахт передбачено влаштування монолітних залізобетонних стін (діафрагм жорсткості). Ці ділянки жорстко сприймають горизонтальні зусилля, мінімізуючи деформації протяжної каркасної структури споруди.

Для рівномірного та якісного інсоляційного режиму в глибині будівлі інтегровано три диференційовані види верхнього освітлення, кожен з яких відповідає функціональним особливостям свого блоку:

- Регулярний атріумний ліхтар над виробничо-навчальним блоком та резиденціями: цей тип ліхтаря перекриває сполучні зони між приміщеннями, тобто коридор, виходи та загальну рекреаційно-виставкову зону. Конструктивна основа світлопрозорої системи складається з прямокутних дерев'яних ферм та ригелів з клеєного бруса, що спираються на виступи в колонах. Заповнення виконано зі стійково-ригельних алюмінієвих профілів та енергоефективних склопакетів. Світлопрозорі площини мають ухил 5° для забезпечення природного самоочищення від опадів та ефективного водовідведення. Він забезпечує стабільне, розсіяне світло, необхідне для точної роботи з керамікою та дрібною пластикою.
- Ліхтар зі скатним ламаним дахом над громадською частиною: над коворкінг зоною запроєктована складна об'ємна надбудова зі скатним ламаним дахом, яка виступає однією з головних архітектурно-композиційних

домінант споруди. Конструктивно цей ламаний об'єм реалізовано за допомогою просторової комбінації монолітного залізобетонного каркасу та похилих дерев'яних кроквяних систем. Злам скатів покрівлі під різними кутами створює динамічну гру світла в інтер'єрі протягом дня.

- Комбінований скатний ліхтар над культурним блоком: над дворівневою виставковою залю запроєктовано односкатний ліхтар, інтегрований у загальну площину похилого даху. Головною конструктивно-технологічною особливістю цього ліхтаря є ритмічне чергування скляних отворів із глухими ділянками, на яких встановлено вбудовані сонячні панелі. Таке рішення вирішує одночасно три завдання:
 - Запобігає надмірному перегріву виставкового простору та захищає експонати від прямих сонячних променів завдяки затіненню від глухих ділянок
 - Створює ефективний ритмічний малюнок природного освітлення, що підкреслює тектоніку інтер'єру
 - Генерує відновлювану екологічну енергію для потреб культурного центру, підтримуючи статус будівлі як об'єкта сталої архітектури

Стінові проміжки між колонами заповнюються газобетонними блоками товщиною 300 мм, таке рішення забезпечує високі теплотехнічні показники огорожувальних конструкцій, виключаючи появу значних містків холоду та оптимізує загальну вагу споруди. Опорядження зовнішніх стін реалізовано за технологією навісного вентильованого фасаду. По газобетонній та залізобетонній основі монтується суцільний шар ефективного гідрофобізованого теплоізоляційного матеріалу – мінераловатних плит товщиною 150 мм. Захист утеплювача від видування та атмосферної вологи забезпечується супердифузійною вітрозахисною мембраною. Через нормативно визначений повітряний зазор до алюмінієвої підсистеми кріпляться фасадні панелі з термомодифікованого темного дерева з ритмічним вертикальним членуванням.

У нижній частині будівлі, в зоні примикання до рельєфу та підвального блоку, для запобігання капілярного підсосу вологи та промерзання, мінеральна вата

змінюється на шар водонепроникного екструдованого пінополістиролу товщиною 120 мм та висотою не менше 500 мм від рівня планування землі, з подальшим гідроізоляційним захистом.

З метою збереження монолітного архітектурного об'єму без зайвих виступів, уся система водовідведення з покрівель інтегрована в тіло фасадних стін. Скатні дахи одноповерхових зон із невеликим нахилом, а також круті скати публічного та виставкового просторів, обладнані прихованою системою внутрішнього водовідведення. Водоприймальні ринви та стояки проходять у спеціально передбачених архітектурних нішах всередині вентиляваного фасаду та підпокрівельного простору. Всі водоприймальні лійки оснащені автоматизованою системою електропідігріву для запобігання утворенню криги в зимовий період, а скидання дощових вод відбувається безпосередньо у резервуари для очистки та подальшого технічного використання.

Сходи, що ведуть безпосередньо з відмітки благоустрою та інтегрують споруду в рельєф місцевості, трансформуючи її на активний елемент публічного простору, конструктивно виконані з монолітного залізобетону. Вони жорстко кріпляться та спираються на винесені залізобетонні колони каркасу, працюючи як самостійний архітектурний об'єм.

В громадському блоці, безпосередньо по обидва боки сходів, одним із головних архітектурних акцентів є надбудова, що імітує силует традиційного скатного даху. Вона виконана з навісних перфорованих панелей коричневого кольору, змонтованих на просторовий металокаркас. Використання перфорації дозволяє делікатно приховати за нею панорамні вікна: панелі працюють як автентичний сонцезахисний екран, який ззовні обмежує прямий огляд та затінює приміщення від надмірної інсоляції. Увечері завдяки внутрішньому освітленню цей елемент перетворюється на «світловий ліхтар», підкреслюючи крафтовий силует будівлі.

Оскільки пічний блок у виробничо-навчальній зоні піддається високим температурним навантаженням від керамічної печі, його стіни виконані за полегшеною проте високоефективною технологією. Для влаштування тонких

перегородок та облицювання стін застосовано спеціалізовані силікатно-кальцієві вогнетривкі плити PROMATECT-L500 виробника Promat. Використовуються плити стандартного габаритного розміру 1200x2500 мм. Даний матеріал є абсолютно не горючим, має високу міцність при малій вазі та легко обробляється стандартним інструментом, що дозволило зберегти мінімальну товщину стін блоку без втрати пожежної безпеки будівлі.

Через значну протяжність та ламану вісь споруди, відповідно до геометричних обмежень ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди», конструкція розділена трьома деформаційними швами. Це забезпечує незалежне осідання та температурне розширення блоків на складному рельєфі біля водойми.

7. ІНЖЕНЕРНЕ РІШЕННЯ

7.1 ТЕПЛОГАЗОПОСТАЧАННЯ І ВЕНТИЛЯЦІЯ

Спеціалізований пічний блок у виробничій зоні обладнаний димарем заввишки 26 м та діаметром на основі 4,4 м, що звужується догори. Така висота споруди обумовлена необхідністю забезпечення нормативного розсіювання продуктів згоряння відповідно до ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів». Оскільки споруда розташована у лісистій місцевості, висота 26 м дозволяє вивести верхівку димаря вище «зони вітрового підпору» та за межі крон оточуючого соснового лісу. Це гарантує ефективне розсіювання продуктів згоряння, запобігає задимленню рекреаційних зон, відкритих терас комплексу та забезпечує безпечну концентрацію шкідливих речовин у приземному шарі повітря. У верхню частину труби інтегровано вертикально-осьові вітрові генератори. Конструкція верхівки має наскрізні аеродинамічні отвори, які вловлюють та спрямовують повітряні потоки на лопаті. Енергія, що генерується від обертання флаєрків під дією вітру, акумулюється та використовується для накопичення та автономного використання.

Для забезпечення безперервної роботи печі до пічного блоку підводиться газопровід середнього тиску з улаштуванням шафового газорегуляторного пункту. Задля безпеки встановлюються автоматичні сигналізатори довибухових концентрацій природного газу та небезпечних концентрацій чадного газу, швидкодіючі запірні електромагнітні клапани на кожному з технологічних вводів. Також проводиться газопостачання для забезпечення професійного теплового обладнання кухні кафе.

В громадських та адміністративних зонах запроєктовано припливно-витяжну вентиляцію з механічним спонуканням та роторною рекуперацією тепла, що відповідає вимогам енергоефективності ДБН В.2.5-67:2013 "Опалення, вентиляція та кондиціонування". Припливно-витяжні установки розміщено в технічних приміщеннях підвального блоку. У зонах майстерень, де процеси супроводжуються виділенням дрібнодисперсного пилу та вологи, передбачено

автономну систему витяжної вентиляції. Магістральні повітропроводи та щілинні дифузори повністю приховані в конструкції підвісної стелі, що дозволяє зберегти естетичну чистоту інтер'єру. А для пічного блоку передбачено окрему аварійну та технологічну витяжну систему у термостійкому виконанні для видалення значних надлишків тепла від печі під час випалу.

7.2 ВОДОПОСТАЧАННЯ, ВОДОВІДВЕДЕННЯ І ОПАЛЕННЯ

Внутрішні мережі запроєктовано згідно ДБН В.2.5-64:2012 "Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво". Забезпечується подача холодної та гарячої води (через систему бойлерів), а також води господарсько-питної якості до санвузлів, кафе, житлових чарунок та мокрих точок у майстернях.

Внутрішня каналізація розподілена на три незалежні гілки:

- Побутова каналізація – збір стоків від санвузлів, резиденцій та кухонного блоку кафе з подальшим виведенням на локальні очисні споруди біологічної очистки
- Технологічна каналізація майстерень – стоки від раковин у зонах роботи з глиною обов'язково проходять через локальні цехові та підраковинні глиновідстійники
- Дощова каналізація – прихована система внутрішніх водостоків збирає атмосферні опади з дахів та зенітних ліхтарів і транспортує їх до акумулюючих фільтраційних резервів у підвалі. Очищена дощова вода повторно використовується на технічні потреби.

Беручи до уваги архітектурну специфіку будівлі – масштабне панорамне скління першого та другого поверху та атріумних просторів – згідно ДБН В.2.5-67:2013 "Опалення, вентиляція та кондиціонування", як основне джерело тепла прийнято комбіновану систему опалення. Основним джерелом тепла у громадських, виставкових, виробничих зонах та резиденціях є водяна підлогова система опалення. Це забезпечує рівномірне прогрівання нижньої зони приміщення, виключає конвективне підняття пилу та дозволяє підтримувати комфортний режим за мінімальних витрат енергоносіїв. Для компенсації значних

тепловтрат через панорамні вітражі та запобігання випаданню конденсату на склі, вздовж усієї лінії скління в рівні підлоги інтегровано внутрішньопідлогові конвектори з примусовою конвекцією. Вони створюють активну теплову завісу, відсікаючи холодне повітря від вікна. Для зон із великою висотою стелі передбачено функцію повітряного опалення, суміщену з центральною припливно-витяжною вентиляцією, що дозволяє оперативно регулювати температурний режим залежно від заповненості приміщення людьми.

8. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

8.1 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ

Проектування всіх технологічних процесів у виробничо-навчальному блоці, культурних та громадських зонах виконано відповідно до вимог Закону України «Про охорону праці», ДБН В.1.2-14:2018 "Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд", НПАОП 0.00-1.71-13 «Правила охорони праці під час експлуатації тепломеханічного обладнання».

Беручи до уваги використання в газовому блоці температурної газової печі для випалу кераміки, приміщення було відокремлено від інших зон протипожежними перегородками 1-го типу з вогнетривких плит PROMATECT-L500 з межею вогнестійкості EI 180 відповідно до ДБН В.1.1-7:2016 "Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги".

Усі печі та інженерне обладнання підлягає обов'язковому заземленню та зануленню згідно з вимогами ПУЕ та ДСТУ EN 61140:2015. Передбачено також встановлення пристроїв захисного вимкнення та систем автоматичного відсікання газу у разі загазованості приміщення.

Для запобігання професійним захворюванням, у майстернях встановлено автономну припливно-витяжну систему вентиляції та місцеві пиловловлювачі. Робочі місця забезпечено нормативним рівнем природного та штучного освітлення.

Простір повністю відповідає вимогам для маломобільних груп населення відповідно до ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення".

8.2 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Зважаючи на те що центр розташований в унікальній лісопарковій та курортній зоні Пуща-Водиця (м. Київ), проєкт розроблено з дотриманням особливо суворого екологічного режиму відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Водного кодексу України.

Функціонування газової печі випалу пов'язане з викидами продуктів згоряння згідно норм для висоти труби 26 м є задовільним. Така висота дає можливість вивести верхівку труби значно вище крон вікових сосон, виключаючи потрапляння димових газів у зону дихання людей на території центру.

Відповідно до норм ДБН В.2.5-64:2012 "Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво", ДБН В.2.5-75:2013 "Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування", повністю виключено пряме скидання неочищених виробничих або дощових стоків у водойму.

Будівля має протяжну та ламану форму у плані, через підпорядкування рельєфу та береговій лінії, тому це дозволяє максимально зберегти кореневу систему та масиви існуючих соснових насаджень. Будівельні матеріали фасадів є екологічно нейтральними. Ритмічне фасадне оздоблення стін відповідає текстурі стовбурів дерев, що зменшує візуальне забруднення природного ландшафту.

Специфічні відходи керамічного виробництва підлягають обов'язковому сортуванню. Більша частина залишків глини повертається в технологічний цикл, а тверді побутові відходи накопичуються в закритих контейнерах на спеціально обладнаному майданчику з твердим покриттям для подальшого вивезення за межі курортної зони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Neufert E. Architects' Data / Ernst Neufert, Johannes Kister ; ed. by B. Baiche, N. Walliman. – 5th ed. – Chichester : Wiley-Blackwell, 2019. – 648 p.
2. Король В.П. К 68 Архітектурне проектування житла: Навчальний посібник. – К.: ФЕНІКС, 2006. – 208с.
3. Опалення: навч. посіб./авт.-упоряд. Ю.Ю.Глушко; Ресурсний центр ГУРТ. – Київ, 2018. – 133 с.
4. Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник / Тімохін В. О., Шебек Н. М., Малік Т. В. та ін. - К.: КНУБА, 2010. – 400 с.
5. Шебек Н. Н. Основи дизайну архітектурного середовища: Конспект лекцій. – К.: КНУБА, 2010. – 60 с.
6. Водний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 01.06.2026 р.: (джерело документа: <https://zakon.rada.gov.ua>). – Київ: Паливода А.В., 2026. – 92 с. – (Кодекси України)
7. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. – Київ: Мінрегіон України, 2019. – 209 с.
8. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. – Київ: Мінрегіон України, 2016. – 47 с.
9. ДБН В.1.2-14:2018 Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд. – Київ: Мінрегіон України, 2018. – 36 с.
10. ДБН В.2.2-15:2019 Житлові будинки. Основні положення. – Київ: Мінрегіон України, 2019. – 54 с.
11. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. – Київ: Мінрегіон України, 2018. – 115 с.
12. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення. – Київ: Мінрегіон України, 2018. – 49 с.
13. ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво. – Київ: Мінрегіон України, 2012. – 103 с.

- 14.ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 143 с.
- 15.ДБН В.2.5-75:2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування. – Київ: Мінрегіон України, 2013. – 133 с.
- 16.Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів: ДСП 173-96. – Київ: МОЗ України, 1996. – 46 с.
- 17.ДСТУ EN 61140:2015 Захист проти ураження електричним струмом. Загальні аспекти щодо установок та обладнання (EN 61140:2002, IDT). – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 47 с.
- 18.НПАОП 0.00-1.71-13. Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями. – Київ: Держгірпромнагляд України, 2013. – 80 с.
- 19.Правила улаштування електроустановок (ПУЕ). – Харків: Форт, 2017. – 617 с.
- 20.Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 01.06.2026 р.: (джерело документа: <https://zakon.rada.gov.ua>). – Київ: Паливода А.В., 2026. – (Закони України)
- 21.Про охорону праці: Закон України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 01.06.2026 р.: (джерело документа: <https://zakon.rada.gov.ua>). – Київ: Паливода А.В., 2026. – (Закони України)
- 22.Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 01.06.2026 р.: (джерело документа: <https://zakon.rada.gov.ua>). – Київ: Паливода А.В., 2026. – (Закони України)
- 23.Aanischaaukamikw Cree Cultural Institute [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.designboom.com/architecture/rubin-rotman-architects-aanischaaukamikw-cree-cultural-institute-canada-07-03-2014/> (дата звернення: 11.06.2026).
- 24.Centre Culturel Jean-Marie Tjibaou [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rpbw.com/project/jean-marie-tjibaou-cultural-center> (дата звернення: 11.06.2026).

25. GC Prostho ruseum research centre // Kengo Kuma [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.archdaily.com/199442/gc-prostho-museum-research-center-kengo-kuma-associates> (дата звернення: 11.06.2026).
26. Harbin opera house // MAD Architects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dezeen.com/2015/12/16/mad-sinuous-harbin-opera-house-completes-north-east-china/> (дата звернення: 11.06.2026).
27. Jam Factory Art Center // Balbek Bureau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.balbek.com/jam-factory-art-center> (дата звернення: 11.06.2026).
28. Kilden Performing Arts Centre // ALA Architects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://divisare.com/projects/234163-ala-architects-sm-s-arkitekter-as-tuomas-uusheimo-kilden-performing-arts-centre> (дата звернення: 11.06.2026).
29. Київ: топографічна карта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk-ua.topographic-map.com/map-pkkwgt/%D0%9A%D0%B8%D0%B5%D0%B2/?center=50.54653%2C30.34142&zoom=15&overlay=0> (дата звернення: 11.06.2026).
30. LiYuan Library // Li Xiaodong Atelier [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.archdaily.com/256525/liyuan-library-li-xiaodong-atelier> (дата звернення: 11.06.2026).
31. Louisiana Museum of Modern Art // Jorgen Bo, Vilhelm Wohlert [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.archdaily.com/1037474/louisiana-museum-of-modern-art-opens-memoryscapes-exhibition-exploring-the-design-methodologies-of-atta-and-dna> (дата звернення: 11.06.2026).
32. National Museum of the American Indian // GBQC, Douglas Cardinal, Native American design collaborative [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://waterline.com/project/national-museum-of-the-american-indian/> (дата звернення: 11.06.2026).
33. Porcelain factory plugin revival // Liu Kecheng Design Studio, People's Architecture Office [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.archdaily.com/1021441/porcelain-factory-plugin-revival-liu->

- kecheng-design-studio-plus-peoples-architecture-office (дата звернення: 11.06.2026).
- 34.PROMATECT®-L500 [Електронний ресурс] // Promat : вебсайт. URL: <https://www.promat.com/uk-ua/construction/produkti-ta-sistemi/produkti/boards/promatect-l500/> (дата звернення: 11.06.2026).
- 35.RE: Ukraine Community Hubs // Balbek Bureau, RE: Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.reukraine.org/community-hubs-eng> (дата звернення: 11.06.2026).
- 36.Steno Diabetes Center Copenhagen // Vilhelm Lauritzen Arkitekter [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vilhelmlauritzen.com/project/steno-diabetes-center-copenhagen> (дата звернення: 11.06.2026).
- 37.Vennesla Library and Cultural Centre // Helen & Hard Architects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dezeen.com/2012/08/01/vennesla-library-and-cultural-centre-by-helen-hard-architects/> (дата звернення: 11.06.2026).
- 38.Zhvanetsky Cultural Centre // Drozdov & Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drozdov-partners.com/projects/zhvanetsky-cultural-centre/> (дата звернення: 11.06.2026).
- 39.Будинок кіно // Balbek Bureau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.balbek.com/budynok-kino> (дата звернення: 11.06.2026).
- 40.Гостьовий будинок «Relogged» // Balbek Bureau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.balbek.com/relogged> (дата звернення: 11.06.2026).
- 41.ЄрміловЦентр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://yermilovcentre.org/about/> (дата звернення: 11.06.2026).
- 42.Ілюстрація до проекту: Aanischaaukamikw Cree Cultural Institute [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://architizer.com/idea/760141/> (дата звернення: 11.06.2026).
- 43.Ілюстрація до проекту: Centre Culturel Jean-Marie Tjibaou [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://arquitecturaviva.com/assets/uploads/obras/46027/av_imagen_vertical.webp?h=3f07cbfd (дата звернення: 11.06.2026).

- 44.Ілюстрація до проєкту: GC Prostho ruseum research centre // Kengo Kuma [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://images.adsttc.com/media/images/5004/e0bb/28ba/0d4e/8d00/0ad0/medium_jpg/stringio.jpg?1414027311 (дата звернення: 11.06.2026).
- 45.Ілюстрація до проєкту: Harbin opera house // MAD Architects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://static.dezeen.com/uploads/2015/12/Harbin-Opera-House_MAD-Architects_Beijing_Hufton-Crow_dezeen_936_17.jpg (дата звернення: 11.06.2026).
- 46.Ілюстрація до проєкту: Jam Factory Art Center // Balbek Bureau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5ab705d1f407b4b46a9e7fa5/0bf70fa2-7f08-4adc-a142-61d9b96f978c/BEZ00308-HDR+Panorama_e.jpg?format=750w (дата звернення: 11.06.2026).
- 47.Ілюстрація до проєкту: Kilden Performing Arts Centre // ALA Architects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://images.divisare.com//images/f_auto,q_auto,w_400/v1/project_images/3938300/tu-5d-111206-004/ala-architects-sms-arkitekter-as-tuomas-uusheimo-kilden-performing-arts-centre.jpg (дата звернення: 11.06.2026).
- 48.Ілюстрація до проєкту: LiYuan Library // Li Xiaodong Atelier [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://images.adsttc.com/media/images/500b/285e/28ba/0d25/b900/0101/medium_jpg/stringio.jpg?1414389363 (дата звернення: 11.06.2026).
- 49.Ілюстрація до проєкту: Louisiana Museum of Modern Art // Jorgen Bo, Vilhelm Wohlert [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://images.adsttc.com/media/images/6959/951b/239d/3201/8ac9/372a/medium_jpg/memoryscapes_2.jpg?1767478637 (дата звернення: 11.06.2026).
- 50.Ілюстрація до проєкту: National Museum of the American Indian // GBQC, Douglas Cardinal, Native American design collaborative [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5ce366197953840001652fad/1580188765902->

IE5HRO7O7SCRLNJLHCW3/NMAI-.jpg?format=750w (дата звернення: 11.06.2026).

- 51.Ілюстрація до проєкту: Porcelain factory plugin revival // Liu Kecheng Design Studio, People's Architecture Office [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://images.adsttc.com/media/images/66ed/9d4d/09c8/2c74/d7ca/bd83/medium_jpg/porcelain-factory-plugin-revival-liu-kecheng-design-studio-plus-peoples-architecture-office_7.jpg?1726848353 (дата звернення: 11.06.2026).
- 52.Ілюстрація до проєкту: RE: Ukraine Community Hubs // Balbek Bureau, RE: Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/639b3f92e9457b4f62b953d6/d84f32f8-0997-4bf1-b1d7-7a560f865d72/07.jpg?format=1500w> (дата звернення: 11.06.2026).
- 53.Ілюстрація до проєкту: RE: Ukraine Community Hubs // Balbek Bureau, RE: Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/639b3f92e9457b4f62b953d6/521d06ba-acde-4606-80df-03392de5d0ad/rsdntl+%282%29.jpg?format=750w> (дата звернення: 11.06.2026).
- 54.Ілюстрація до проєкту: Steno Diabetes Center Copenhagen // Vilhelm Lauritzen Arkitekter [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vilhelmlauritzen.com/media/h3mf5ngu/69-steno-diabetes-center-vilhelm-lauritzen-arkitekter-sjavit-maestro.jpg?width=1636&height=920&v=1dc288b25910b20&quality=95&format=webp> (дата звернення: 11.06.2026).
- 55.Ілюстрація до проєкту: Vennesla Library and Cultural Centre // Helen & Hard Architects [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://static.dezeen.com/uploads/2012/07/dezeen_Vennesla-Library-and-Cultural-Centre-by-Helen-Hard-Architects_13.jpg (дата звернення: 11.06.2026).
- 56.Ілюстрація до проєкту: Zhvanetsky Cultural Centre // Drozdov & Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drozdov-partners.com/wp-content/uploads/06_zovnishnij-vigljad-768x432.jpg (дата звернення: 11.06.2026).

- 57.Ілюстрація до проєкту: Будинок кіно // Balbek Bureau [Електронний ресурс].
– Режим доступу: <https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5ab705d1f407b4b46a9e7fa5/73fe58df-c6c3-467b-83c5-c78c04826b7a/%D0%91%D0%A3%D0%94%D0%98%D0%9D%D0%9E%D0%9A+%D0%9A%D0%86%D0%9D%D0%9E+1.jpg?format=750w> (дата звернення: 11.06.2026).
- 58.Ілюстрація до проєкту: Гостьовий будинок «Relogged» // Balbek Bureau [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5ab705d1f407b4b46a9e7fa5/53b589bd-a5cd-4128-b11d-e69ac22e84da/BEZ08284-HDR-Pano.jpg?format=750w> (дата звернення: 11.06.2026).
- 59.Ілюстрація до проєкту: ЄрміловЦентр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artslooker.com/wp-content/uploads/2024/12/123456789.webp> (дата звернення: 11.06.2026).
- 60.Ілюстрація до проєкту: Культурний центр «kahovkaDream» // Ганна Крейдун, Марія Крейдун [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.behance.net/gallery/97493023/kahovkaDream-kulturnij-centr-v-m-kahovka/modules/562949913> (дата звернення: 11.06.2026).
- 61.Ілюстрація до проєкту: Театр на Подолі // Drozdov & Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drozdov-partners.com/wp-content/uploads/01_jmD9whs.jpg (дата звернення: 11.06.2026).
- 62.Ілюстрація до проєкту: Центр арт-терапії // Ro3kvit: Urban Coalition for Ukrain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://res2.weblium.site/res/63bbdb9e3f6598000d048782/667c2dd502b77b2d44064a9f_optimized (дата звернення: 11.06.2026).
- 63.Ілюстрація до проєкту: Центр Шептицького УКУ [Електронний ресурс] // AVR Development – Режим доступу: https://avr-development.com/wp-content/uploads/2024/09/00_%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_c-1.jpg (дата звернення: 11.06.2026).

64. Культурний центр «kahovkaDream» // Ганна Крейдун, Марія Крейдун [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.behance.net/gallery/97493023/kahovkaDream-kulturnij-centr-v-m-kahovka?tracking_source=search_projects|%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80&l=0 (дата звернення: 11.06.2026).
65. Парк Пуща-Водиця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://go2.kiev.ua/en/park-pushcha-voditsa/> (дата звернення: 11.06.2026).
66. Світлина у дзеркалі води та качині історії: вечірня прогулянка парком «Пуща-Водиця» [Електронний ресурс] / фот. М. Гринь // Вечірній Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/67622/> (дата звернення: 11.06.2026).
67. Театр на подолі // Drozdov & Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drozdov-partners.com/projects/teatr-na-podoli/> (дата звернення: 11.06.2026).
68. Центр арт-терапії // Ro3kvit: Urban Coalition for Ukrain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ro3kvit.com/ua/projects/art-therapy-center> (дата звернення: 11.06.2026).
69. Центр Шептицького УКУ [Електронний ресурс]//AVR Development – Режим доступу: <https://avr-development.com/projects/ucu-sheptytskyi-center-ua/> (дата звернення: 11.06.2026).

Містобудівне рішення



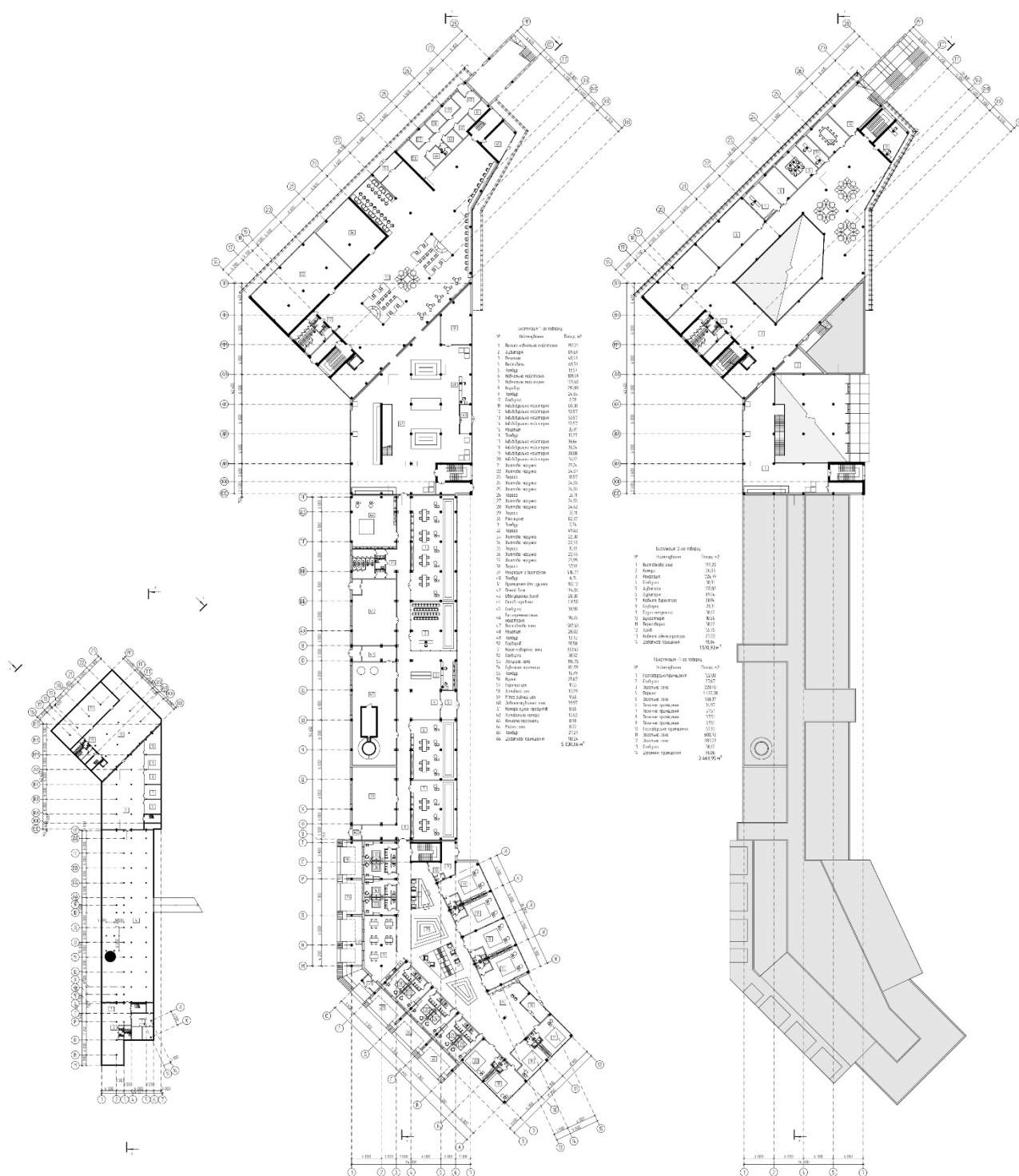
Теперішній вигляд ділянки



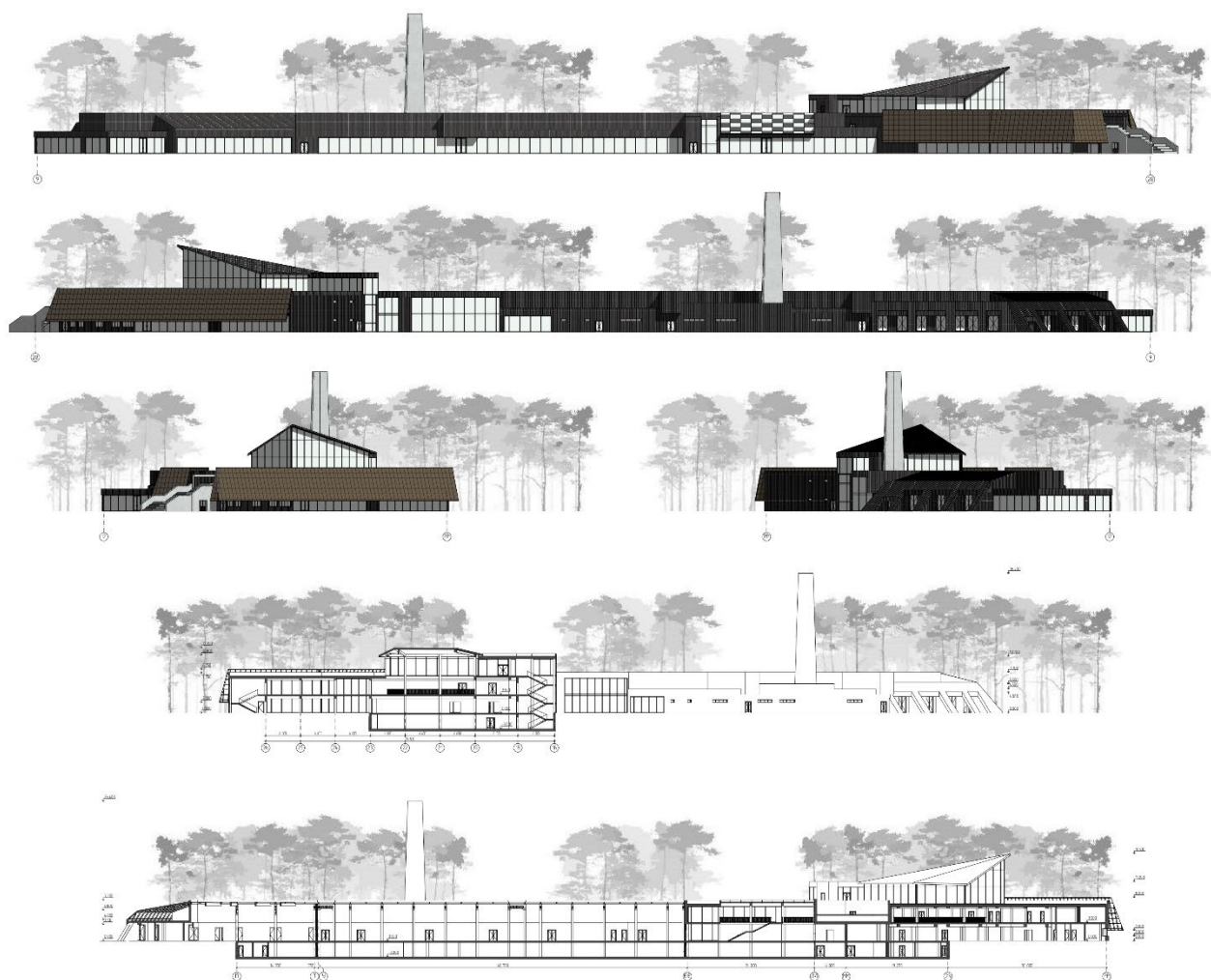
Теперішній вигляд ділянки



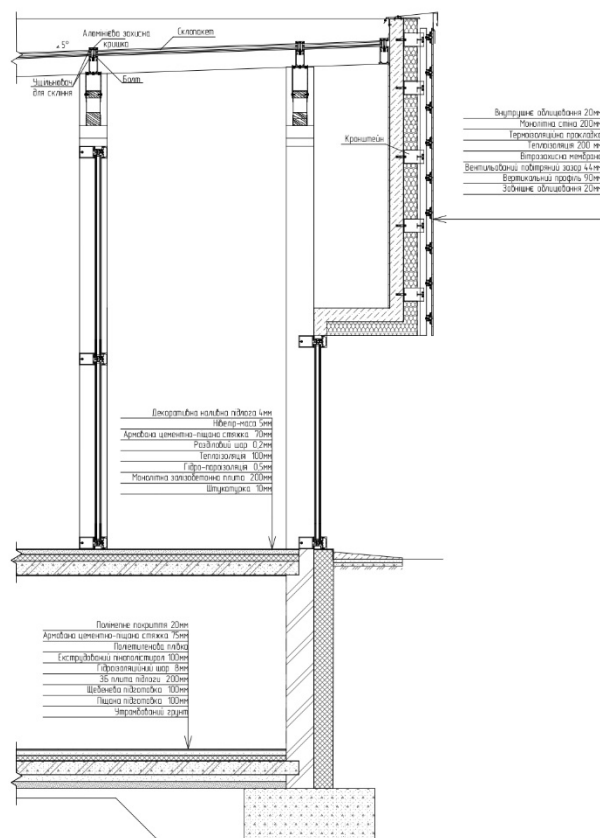
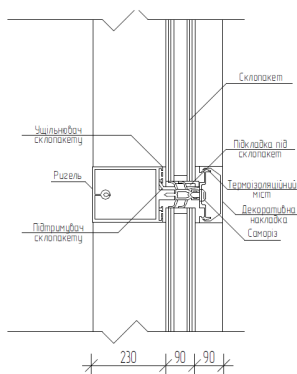
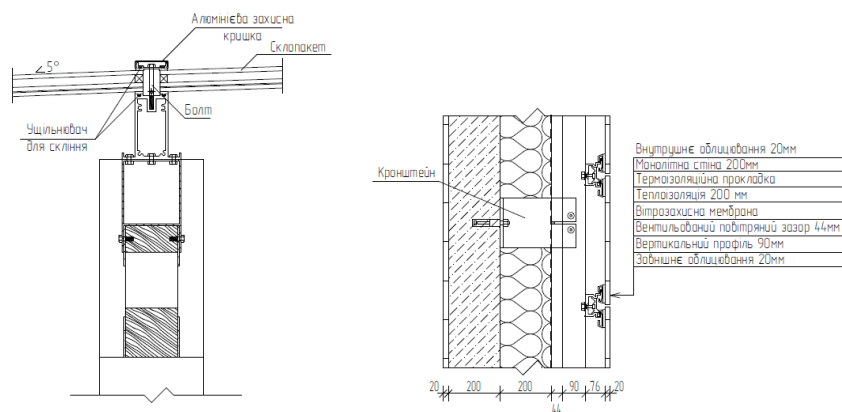
Теперішній вигляд ділянки



Фасадні і конструктивні рішення



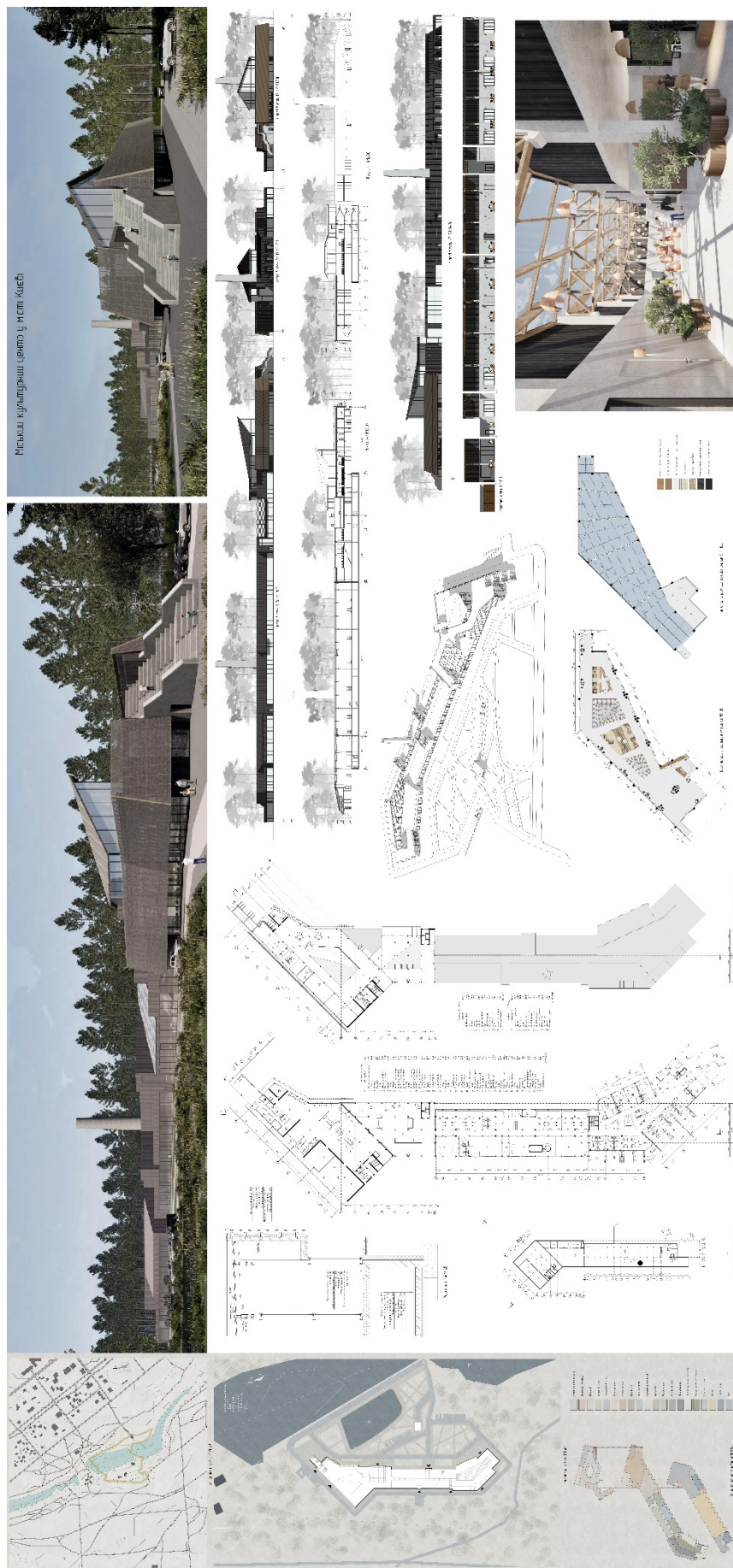
Конструктивні рішення



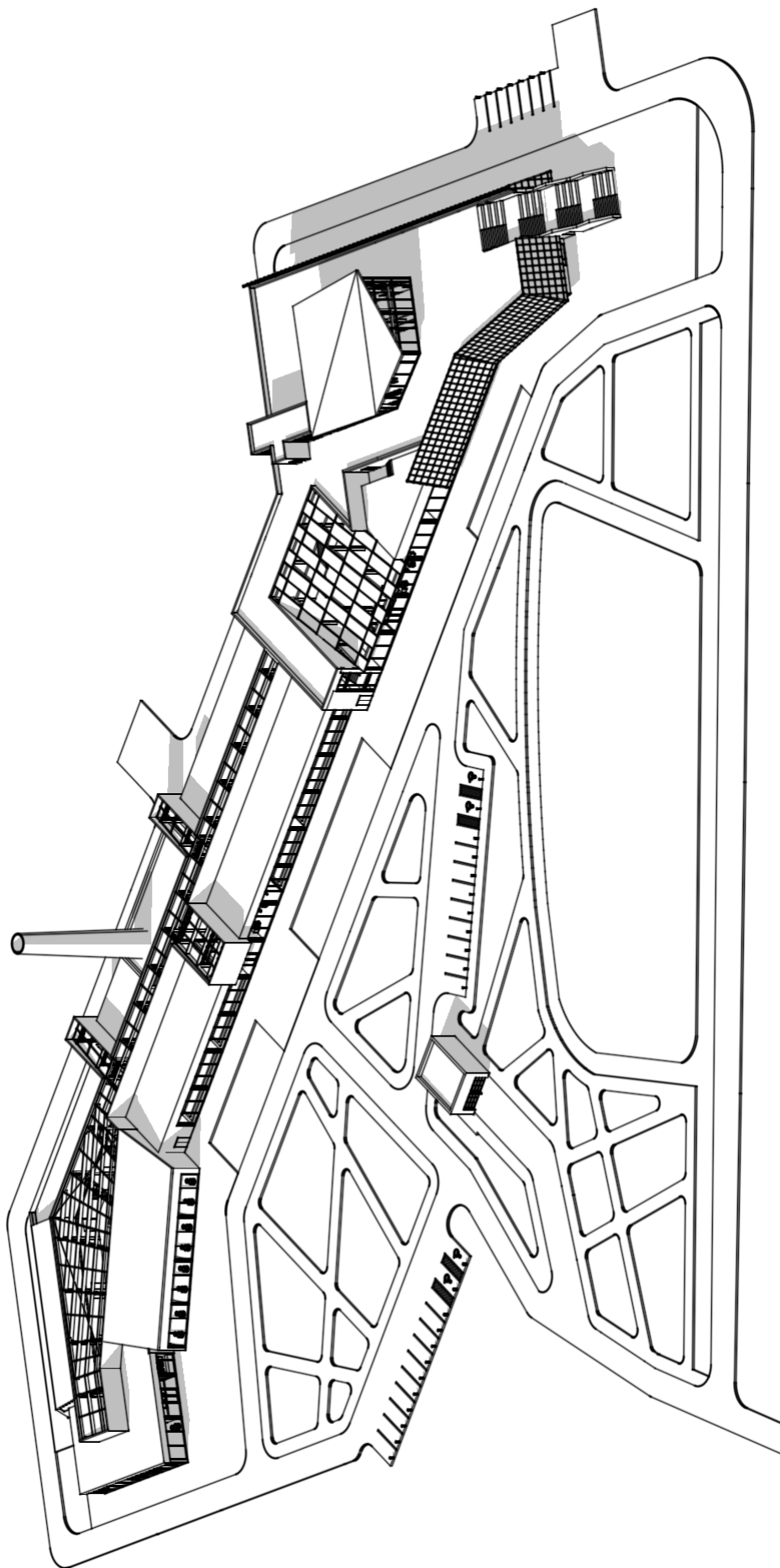
Візуалізація об'єкту



Візуалізація об'єкту



Аксометрія об'єкту



Інтер'єрне рішення

